

CAROLVS I. BRITANNIARVM
R E X.

A SECVRI ET
CALAMO MILTONII
VINDICATVS.

*Qui per Virtutem perit, haud pot
interit. Plautus in Captiueis.*

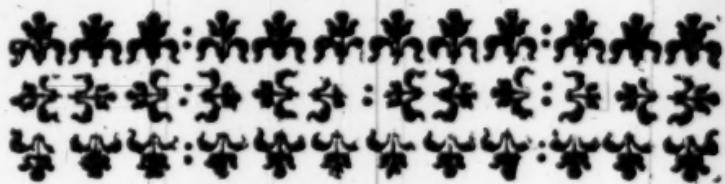

DUBLINI,
Apud LIBERV M CORRECTOREM,
via Regia, sub signo Solutæ
fascis.

M. D C. LII.

12-11

CAROLO II.

BRITANNIARVM
ET HIBERNIAE REGI
SERENISSIMO S.

B M V T V I S S E mihi
nimium Salmasius vide-
tur, à Miltonio petitus,
quamuis acer sit & se-
dulus calumniarum vin-
dex. Eius partes, impar licet, suscep-
tamen, & velut prælusionem institui,
dum militem colligeret, dum aciem
instrueret, & verum prælium tenta-
ret: Ne virtus tua, RFX GENE-
ROSISSIME, ne innocentia parentis

A 2

zui misere truidati, sine defensore
essent. Hoc qualemunque est patroci-
nium tibi dicauis, sufficiet, si placue-
rit tibi, nihil ultra expecto. Sospit-
tem te Deus seruet, & tu tuos.
VALE.

CAROLVS I.
BRITANNIARVM REX

A
SECVRI ET CALAMO
Ioannis Miltony
Defensus.

PESSIMÆ Causæ de-
fensorē cūm ignorarem,
mirabar, tam ferrea frontis
& prostitutæ audaciæ
homine repertum qui sce-
lestissimis Regicidis patrocinaretur;
nec patet ut quicquid innocentissimi
Regis suscipere defensionem. Vbi
verò competi ipsum Miltonum, vnum
ex ipsis Parliamentariis esse, mirati de-
sī, tam feruenter sententia ultimæ in
Regem prolatæ defensorē, cūm ipse
suam, & sociorum suorum causam
agat. Accedit, quod èlecta sit Inde-
pendentium, qui superiorē nullum

2

agnoscunt, Puritanis in hoc consen-
tentes, qui Regium nomen, & au-
thoritatem, omnemque ad eum Magi-
stratum, cum Ecclesiastica letarchia
abrogandum censerent. Vnde Indepen-
dentes Separatæ appellantur, quia se
subjectos vlli authoritati, & iuridictio-
ni Synodicæ negant. Hinc odio in
Regem, quem etiam post tumulam,
in eius nempe familiam, proulerunt.
Non ego in iniurias & maledicta des-
cedam, Miltonij sequitur exemplum : Ludimagistrorum, & mu-
xium inter se altericantum, consuetudo
est, non eruditorum, quales Valerius
& Miltonius. Et illum quidem a ca-
lumniis istius innocentia tua, & nota
vrotis judicitia defendet. hunc vero
seculum praesens, & venientia posteri-
ta, ut peruerissimæ causæ ingeniolum
quidem, sed captiolum defensorem,
damnabit. Certe, ut a capite ordinar,
temere posita est, & sine causa libelli
ab eo editi, superscriprio. Pro populo
Anglicano defensio. Nihil enim populo
huic cum sanguine iusti. Sed iu-
niper quippe militis, recenter ad id è castris
educti, in sanguine educati, Legum
divinorum humanarumque ignari,
veteribus iudicibus, & solis legitimis,

3

Curia cum contumelia ejectis, Regem
iudicarunt, cum aliquor hominio-
nibus è fratre plebis Non populus le-
gitime à suis, non Proceres ab ipso,
vt patet etat Rege, nominati, Fanfactio
& Cromwell, militiæ ducibus insti-
gantibus, tantum nefas commisérunt,
vt Rege capite minuto, ipsi nouæ Reip.
capita fierent. Ipsi soli enim asseculis
tanto sceleri indulgebant, ambitione
ad parandam magnitudinem, fædiora
flagitia, quam ad tuendam, audentes
ceteri per totum Londinum iuicio
pendente, & in ipso patiter Regis sup-
plicio, velut in vase capta, lamenta-
baantur, audiebantur passim verba bat-
baros indices in maledictionem vo-
uentia, protritam ab improbis Regiam
Majestatem, Parlamenti autoritatem,
contemptos Regni proceres, legitimos
iudices fugatos, fas omne & ius ab-
ruptum, seditionis inualentibus, &
cuncta atritis & terrore complentibus:
probos pullos, sceleratis ad Regici-
diam vi factam, populo prece-
riam animam inter turbidos & prædo-
nes trahente. Ipsos quoque Caleini-
statum ministros tanti sceleris puduit,
supplicibus libelis Fairfax traditis, 28. Janua-
rii an. 1649.

4
precabantur, ianœuo sœque se à sanguine eius testabantur, neque domum Communium hoc iudicium approbas- se, nec dominationis usurpationem, neque se immiscere malis consiliis voluisse, pessimè eos fecisse, qui plusquam centum iudices sessionem in senatu habentes, vi prohibuerint, contumeliis & probris additis, multos in carcere conjecterint: nouam Regiminis formam instituentes, quam representati- uam vocabant, Magistratum autho- ritati & legibus Regni fundamentali- bus contrariam. Ceterè, si Rex iudi- cands fuit, ut infra leges & Parlamen- tum positus, à Suprema Nobilium Curia, per leges Regni iudicari debuit. Nulla autoritate milites in eum vii potuerunt, cum à solo Rege Angliae Magistratus legitimi nominari debent cum iis qui in prima Camera sedendi & suffragium ferendi ius habent Audi- verba secreti ab ipso Parlamento lati. Dententio alicuius membra in Parlamento, sine legitimis actionibus, contra illud insti- tutus, & sine consensu eius domus, cuius illa persona membrum est, subditorum li- bertati repugnat, & privilegiorum Parla- menti ruptura est. Et ille qui aliquam ha- bem personarum, aut illum aliud Parla-

26. Ianua-
rij. 1641.

9
montis membrorum detentio venabit, apertus
boni publici hostis esse declaratur, & indu-
catur. Vexatus Rex & captivus a boni
publici hostibus, ipse boni publici
procuoratur, & pater patris, condem-
natus est. Negat hoc Miltonius, con-
tra, assertit electuum esse Regem An-
glie, a populo Majestatem & autho-
ritatem omnem accipere, hinc subesse,
sicut & Parlamento, quod in eum ha-
beat lumen ius, nec Regem ab eo
damnavatum, sed Tyrannum.

I. Qui populum tributis vexauerit.

II. Qui Parlamentum funditus abo-
lere tentauerit, aut sibi soli obnoxium
reddere.

III. Qui Germanos equites, pedites
Hiberios, per vibes, pesque oppida,
quasi in praesidiis, cum bellum esset
nullum, collocauerit.

IV. Qui ad ceremonias quasdam &
superstitiones cultus, quos è medio
Papismo in Ecclesiam reduxerat, om-
nies adegerit, renuentes exilio aut car-
ere multauerit.

V. Qui cum Parlamento sepius polli-
citus esset, & edictis aique execratio-
nibus confirmasset, se nihil contra
Remp. acturum, eodem ipso tempore
Papistarum electus in Hibernia ha-

Lege An-
glica, Co-
munium
Concessus
de Nobili
iudicare
nō potest.
quanto
magis de
Rege. El-
ecl. mo-
tuum An-
glie. pag.

43.
Crimina
objecta
Regi à
Miltonio
in sua De-
fensione pro
populo An-
glicano.

Edita typis
Gardianis.
ann. 1650.
pag. 3.189,
& 190.

buisset, legatoque ad Daniæ Regem misisset, qui arma, equos, stipendia, militem, contra Parlamentum peterent.

VI. Qui cum hæc non succederent, secretiora ad Hibernos mandat, dederat, quibus iudebantur, omnes Anglos Hiberniam colentes, neci date. Vnde quinque C. M. Anglorum in summa pace cæsa sunt.

VII. Qui denique sumptuosius vestiretur & veliceretur, alienarum seminatur pudicitiae gestu & alloquo insidiaretur, idem uxoris amantior, quam Reip. conueniebat, voluntati eius in omnibus obsequens.

Quæ omnia nullis Jacobæis sollicitatus, nulla notione afflæctæ Regiæ familiæ, seu vera, seu falsa sint, vera, ut historicæ narratione, per exempla & leges sigillatim ex ordine suo dilluam, secundus etiam ab ipso Miltonio, qui simplicitatem orationis meæ, ut est literatorum amator, & eorum, qui sine fuso sine aculeo scribunt, boni consulet, iudicium autem disceptationis, ex humana miseratione ortæ, probis & scientibus viris, sine appellatione aut recusatione cuiusquam, relinquet, nec cupiditas nominis, primum incitaz-

mentum ad famam, ad hanc me de-
fensionem impunit, acer filio retun-
dendam. Igitur nihil hic mercenaria
loquacitate effundam, sola me Regis
suolati innocentia, colla eius domus,
Principes ceteri tam hostendo tam
execrabilis exemplo ad sui tutelam re-
nocati, impulerunt a hanc de ensio-
nem, quia, & scio, a pluribus viuidio-
ris ing. n. i suscipiendam, non deititi
tamen meas partes agere, non nire non
vulgato, ut si aliquibus exploderetar
malæ actæ causæ tentatio, talis in occi-
citus, reprehensionem a iorom x. 300
animo f. trem, & patrocinium inutile,
quamvis iu tu n. a me non destitutam
gaudetem. Salvi filio suas partes relin-
quens, acutosq; ie huic lupo dentes,
quibus te, & Mitoni molossum obla-
tratorum maledicuum temordeat, viuit
enim & valet.

Sed priusq;am futilis hasce acensa-
tiones ad examen trutinem, credidi ex
te esse, præcipuam & solam Regiae
necessitatem exponere, nam quod illi
objicitur ut tyranno, ita exangue &
debile est, ut vix occupanti Regnum
subditio, aut extraneo, obijci debeat,
cù n. eis nihil horum negemus, contra
ius Regium factum nihil concludatur.

Sola itaque & vera Regicidij causa,
opinio inserta animis Calvinistatum,
Putitanorum, & independentium,
nullum Regem, nullum Magistratum
pati, eum tyannum, qui eorum sectam
non amplectitur, & ideo è medio tol-
lement, lendunt, negat enim Calvinus, subiectos
de statu Tyranno (hoc est Regi Catholico) si-
Religion. dem frangere, cum in sua singuli vocatione
& Recip. persistantes, Tyrannidis impetum impediunt.
in Regno Cūm summus Magistratus Tyrānus euadit,
Galliz. p. & populus acquisito sibi iure aduersus illum
21. part. utitur Magistratus enim ille est, qui paraliam
4. & paulo peritio suo à prestiti iuris horandi fidelibera-
supra 22. utine quod iure iurando promiserimus super-
stiose, observatione peccatum augiamus. Dixi
per Tyrannum intelligi non Regem
Calvinistam.

Verba
Caluini in
Danielem
f. 6.

In Scotica
histoꝝ.

Audi verba eiusdem. Abducunt enim se
à potestate Principes terreni dum insurgunt
contra Deum, imo indigni sunt qui censeantur
in hominum munere: potius ergo conspuere
in eos oportet, quam ius parere. Contra
Deum autem Principes insurgunt, qui
Calvinistis non fauunt, solis, ut ipsis
aiunt, verè Catholicis, & Gens Dei.
Cui illud datum, ut legitimè periret,
& in legitimos suos Principes rebellet.
Crudelior etiam Calvino Buchanans
cūm scribit. Bello cum hoste insta de causa

ſuscipio, ius est non modo uniuerso populo,
ſed ſingulis, etiam hōstem interimere. Quid
tyrannum hōstem publicum, cui cum omni-
bus bonis perpetuum eft bellum, nonne ſinguli
e tota generis hūmani multitudine, iure omni-
nes bellorum penas ab eo expetere poſſunt.

Vnde in hanc ſententiam, cui Milto-
nius ſuffragatur, concludit. * Si mihi le-
gen ferre liceret, iuberem, quod Romani in
monſtris procurranduſ facere solebant. Id
genus hominū in exteras terras deportari, aut
in alto, procul à cōſpēctu terre demergi, ne
contagio etiam mortuorum, luminib[us] offi-
ceret. Interfectoribus autem premia decer-
ni, non ab uniuerso populo, ſed à ſingulis,
quemadmodum vulgo fieri ſolent, in quiſ impo-
aut uſos occiderant. Vide quanta præ-
mia Parliamentariis debeatūr, qui
Regem inſerunt occidi, quanta tibi,
qui dum bene factum contendis, pene
S. Lupi dominum verbis occidisti. Qui
ne Calvinistas quidem Reges à nece
ſubducis, ſe i cum Zu:nglio impune
perimi poſſe Regem aſteris qui in pec-
cato eſt mortali, quiſquis Rex ſectariis

deci dant, ut ſceleratissimo & audacissimo cuique
liceat iis violentas manus inſerre, quibus ſanquini
Dei vicariis & ministris reverentiam exhibere &
obedientiam præſtare debuerant, Secundum Con-
cil. Constant. ſess. 15.

* Ribade-
neſia lib. 1
c. 27. Haec
ſunt que
ab orco
excitati
peſſilentes
magiſtri &
ſuggelliſis,
cōcioneſib.
cōciliabu-
lis, libris
prælo ex-
cuſis, pro-
ponunt, ex-
uulgant,
& Princip.
eorum co-
natib. obo-
ſiſtentes,

Vicief in
Concil.
Constant.
sell. 8 art.
25. & 17.

displicerit. *Nullus autem est Dominus cōsul, nullus Praetor, nullus Episcopus, dum est in peccato mortali.* *Vnde populares possunt ad suum arbitrium delinquentes corrigerē.* *Nullus autem, ut aiunt, Catholicus esse potest, siue peccato mortali, sed est, aut hereticus, aut erroneus, aut scandalosus, aut idolatra, & ideo Tyrannus, quem corrigerē populi sit.* *Hinc sententia illa Huius valeret, contra Constantiensem Consilium, quod Regicidas, & Regicidia docentes damnari, est irrationalis, iniquum, & male factum.* *Et haec ratio fuit, cur Puritanis in Scotia, Mariæ uterum geitanti, roties insidiati sunt, ut matrem Catholicam cum patre necidū, nec potea futurō Catholicō necerent. Sic Iacobus Rex loquitur. *A Puritanis non solum à nativitate continuo vexatus sum, verum etiam ab ipso matris utero penè extinctus, priusquam in lucem editus essem.* *Hinc à multis ante me annotatum est, Calvinistas quacunque recepti sunt, seditiones excitasse, bella in Reges compelle, urbes diruisse, tempia profanasse, omnia denique diuinā humanaque eueritatem Franciscum II. Carolum IX. Henricum III. armis lacerissuerunt in Gallia. Mariam in Scotia vincitis antea coerci-**

Huss. ad
sell. 15. art.
25.

**in Apelog
pro sacra-
mento si-
delitatis.
a condini e-
dita anno
1609 pag.
55.**

11

cam, Anglis decollandam permisérunt,
necne simplex furor putaretur, eiusdem
nepotem, iisdem, accepta pecunia, tra-
diderunt necandum. Idem Calumi-
nus, eadem cum hæresiarcha suo do-
ctrina, Sigismundum in Suecia car-
ceri dederunt, VVinceslaum in Bohe-
mia morti, longa diu nique & nunquam
finienda bella in Germania mouerunt;
Quassata totius Europæ Imperia om-
nia, nisi quæ Calvinismum a suis limi-
tibus ejecerunt. Quòdque magis mi-
gare, cùm à nonnullis, religiosis alio-
quin hominibus & literatis dissentie-
rent, in hoc tantum cum iis conuene-
zunt, vt Regicidia suaderent. Quam Quib' re-
te iuuaret Miltoni, nisi Iconomachus gibus erit
esses, te cum Oldcorno in statua vide-
re, hunc subtitulo Martyris, te sub titu-
lo Confessoris, Regicidia ut remi sa-
cram, & optimam, approbantis, illum
face armatum, te securi & libello, qua
amputatum Regi caput, quo defensum
Regicidium. Ut qui supererunt post martyris
re, Sexuiri independentis Ecclesiæ, nomē de-
hymnum tibi intonent, in hunc wo-
dum incipientem.

ia iis cō-
piciuntur

incendiarij, patricidæ, ijinstructi facibas illi gla-
dio, indicia criminis, non pœnæ. Infelicia tæcula,

quæ criminis
inscribunt
nomina
virtutum, &
per corru-
ptionem
vocum, ,
corruptelâ
morum, &
doctrinæ
inlinuant.
Petr. Mol.
de Monar.
temporalis
S. Post.

Iste Confessor, sceleris nefandi,
Quem colunt solum populi sceleris;
Sanguinem ob fatum, meruit subire
Regna profundi.
Noster hinc illi, chorus obsequedo,
Ingenii laudem, calamoque palmas,
Quod necem regis cecinit Tyranni
Lege solitus.

Olim Angli Regibus obsequentes, or-
thodoxam doctrinam aduersus eos
tuebantur, qui Regicidia suadebant ut
licita: testis Franciscus Suares, qui ne-
farium librum inscripsit. *Defensionem*
fidei Catholicae & Apostolice aduersus An-
glicanae sectæ errores. Hoc est contra An-
glos, qui negabant. *Pont. S.* potestate
coerciva in reges uti posse, usque ad deposi-
tionem etiam à regno, presertim Schismati-
cos & hereticos, præterea pro salute privata,
vel publica occidendos etiam reges legitimos,
maxime si depositi sunt. Nūc, proh nefas-
tib; maximè cum Suaresio conuenit,
immò hoc etiam doctrinæ huius ad-
dis, legitimè Reges à populis suis iudi-
cari, & necari posse.

Ecce ad alia descendō, ne te Sanctū
videam Reges sunt, vel armis legiti-
mis, vel occupatione tyrannica, vel
successione, vel electione. Cūm plu-
tes similes populi Angliam occupatam

13

in varios Principatus diuissent, citera
annum Sal. IX. C. Edouardus Senior,
totius Insulæ Imperium, pulsis Danis,
obtinuit, transmisitque in posteros,
donec isti An. 1011. à Suenone Dano
solio detuibarentur, mox ipsi ab
Edoardo Etheldredi Regis filio XXX
post annum, quam Sueno Angliae Re-
gnum adeptus fuerat: nec multò post,
cum Haraldus II. Guillelmi Normaniæ
Ducis filiam, uxori in suam, multa
cum ignominia repudiasset, vltor Gui-
llelmus, & victor, Londini Regiam
coronam assumpsit, Conquistor ap-
pellatus: cuius posteritas per annos
CCCCLXXX. XX. Regum serie
continuata, durauit in Regno. Per
hæc tempora, nulla populo authoritas;
Reges, armis dominum, quique illi
successerunt, quas voluerunt leges
victis dederunt, populo ferente Nulla
hic electio, nulla occupatio, quia Reges
non precario regnabant, sed iure vi-
ctoriae Henricus I Conuentum con-
stituit, qui de ciuilibus causis & crimi-
nalibus iudicaret inter priuatos, Non
de ipso Rege, qui Conuentus istius
caput erat, Nemo enim tam maleno-
lus est sibi, ut vitam suam subditis
suis sponte prostituat. Certus in co-

B

Antistitum numerus, certus plebis, non
e militibus ad seditionem nutum col-
lectus, qualis is fuit, qui de capite
Regis nuper iudicauit. Hunc Henricus
ille I. more Gallico. Parlamentum appel-
lawit, quod unusquisque Rex initio Principi-
patus sui habere solet, ut ibi si quid ex an-
tiquis institutis, legibusque tollendum, ac
rursus Statuendum sit, id de Conciliis sena-
tentia fiat. Qui Rex deinde, quoties res
postulat, suo arbitratu, illud convocat.
Quod statutum est, ad Principem refertur,
etenim nihil ratum habetur, nisi quod ma-
ior pars utriusque Confessus sensent, idque
Rex ratum habuerit. Vides Miltoni, Par-
lamentum infra Regem, cuius decreta
nisi ab eo rata habeantur, pro nihil
ducuntur. Sed neque hoc concilium
quam ita necessarium fuit, ut Reges
Anglie, sine illo, leges condere & ab-
rogare non possent. Henricus quippe
III cum Parlamentum Londini voca-
set, An. MCCXXVI. in eo multe le-
ges. *Magna charta, & de Foresta dicta*,
ab eo institutae, prouulgatae sunt. Al-
terum quoque Conuentum cum Oxo-
nij anno MCCLVIII. habuisset, Ma-
gnatum Principiumque decreto stabi-
litum est, ut antiquas leges Rex ipse,
dato ad id iuramento, in pristinam

Verba Poly-
dori Virgilij
hist. lib. 11.

Georgius
Gillis in
Ius epitome
Regum An-
glicæ, ad hos
annos.

15

formam restitueret. Igitur supra Par-
lamentum Rex, ut author & conuo-
cator eius, & confirmator eorum, quæ
in eo acta sunt. Apud eum consilio-
rum arcana, consilia, tribunal, corona,
sceptrum, gladius, stipatores corporis,
dominatio, maiestas, leges, authoritas,
Imperium, iudicium & armorum usus;
quæ omnia Rex Angliæ, ab ea die qua
præcessit eius Rex decessor, accipit, &c
ab eadem numeratur anni Regni eius,
non ab illa die qua Rex salutatur à po-
pulo. Igitur non electione, sed suc-
cessione Rex est. Cum absoluta poté-
state omnium eorum rerum, quæ ad
maiestatem Regni, & Reip. pertinent,
vel belli titulo vel subditorum patien-
tia, ut in historia Anglica legitur, ac-
quisitum, ita ut haud facile diuidatur in
alios. Partiri quod nemo potest. Illo au-
tem iure continentur illa. Legem alii
dare, non accipere. Legibus solutum esse, Ma-
gistratus creare, ista vita & noctis, extrema
prænuntiatio, bellum inferre, pacem facere, ve-
tigalia & tributa imponere. Quando Pa-
pa Imperatorem Carolum Magnum
coronauit, non ei Imperium detulit,
non regnum Franciæ, istius enim iam
antea Rex erat, per successionem: illius
vero Imperator, Electorum suffragilis.

Clapmari,
de arcana.
Rer. publ.
lib. I. t. II.

Neque cum Prælatus aliquis die inaugurationis, Regem constituit. Alioquin Ostiensis Episcopus Papatum Papæ tribueret, a quo thiaram accipit, & Mediolanensis Episcopus Italæ Regem crearet, quem nominatum coroneat solet. Neque obid Papa supra reges est, Aventini testimonio, quia idem Papa qui Carolum Magnū coronauit, laudibus perfectis, more Principum antiquorum, Imperatorem adorauit: qui autem adorat infra eum est quem adorat. Solus Deus reges eligit, & si isti delinquant, non ob id statim puniendi. Insanus ille putaretur, cui cum caput doleret, illud pugnis appeteret & obtereret. Prudentis medici consilio, lenibus medicamentis sanandum est, nec absindēdum quod reponi non potest. Ambrosij dictum extat auctor. Si Rex dominatione ita abutatur, ut tyranus cuadat, paratus sum ad mortem, non ad rebellionem, contra Gothos insultantes arma mea lacrime, non aliter mihi resistere licet. Damnantur Bocani quæstiones miscellaneæ, quod populos supra Reges constituant. Rex nullus legibus teneatur, quia liberi sunt Reges à vinculis delictorum, ius id antec 30 imperij potestate. Gregorius Turonensis Reges sicutus ad Chilpericum Regem scribens. Si a

in Annal.
Boior. lib.
4.

Greg. III.
ad Bonifacium Tertium.
Apol. c 33.
Reges ait à solo Dio pē
dere, tempe-
rans maje-
statem Ce-
saris infra
Deum, ma-
gis eum co-
mendans
Deo, quod
eum huic so-
li subiectat.
id antec 30
Reges sicutus

lanceæ, quod populos supra Reges con-
stituant. Rex nullus legibus teneatur, quia
liberi sunt Reges à vinculis delictorum, ius

semita iustitiae aberramus, corrigere nos potes, si tu transgredaris, quis reprehendet? aures nobis praebes, cum placet, si non placeat, quis te condemnare potest, nisi ille, qui ipsa iustitia est: Non ad Parliamentū Angliæ Deus iisquebatur, cùm dixit, constitutus tibi Regem. Sed ipse Rex Angliæ sibi ipsi Parliamentum constituit, ut vult, ut suprema auctoritate apud se retentia, quam a Natura, & successionis iure obtinet. Sub Edouardo III. legibus Anglicis crimen lezæ Majestatis commisso iudicatur illi, qui de depnendis Regibus consulunt, illis enim nisi cù vita auferti corona non potest. Sed Edouardus II. Ricard⁹ II. Henricus VI. depositi? esto! per rebellionem nimirum, proceribus Regni stimulantiibus: & Edouardus quidem ab uxore & filio, ut ipse regnaret, bello victus & occisus, occupato Regno. Hoc vis fecit. In iustè etiam Heatico II. corona crepta, quem vitum sanctum fuisse Polydorus scripsit, non transit in exemplum quidquid proditoriè & contra ius omne sanctum est. Sola illa mouere nos debent, quæ iusta. Si contineri sua sponte intra fines Iustitiae posset genus humanum, tunc in pari omnium pietate, non superuacua modo, sed

Deum esse solum in cuius solius portestate sunt, a quo sunt secundi, post quem primi ante omnes, & super omnes Deos.

Ambrosius in Apolog. David.

Iacobus Rex in tractatio de iure Regum.

Barclains.

13
etiam iusta essent Imperia, quæ ci-
ues iam sponte æquissimos, ad iniuti-
lem seruitutem adigerent. Sed cum ex
vitiiis mortalium ea felicitas sperari
non possit, ea maximè forma regimi-
nis ad Naturam accedit, quæ homines,
vetat, extra leges Naturæ ipsius,
Virtutisque aberrare. Vnius autem re-
gimen eò æquius est, quod in Demo-
cratia & Aristocratia multiplicato nu-
mero dominorum, augetur seruendi
vilitas. Nam pre vniico Rege tot heri
obtruduntur, quo homines senatum
aut Comitia constituent. Transuersus
agitur populus, transuersi Proceres,
vel amore in suos, vel in partes inuidia:
inde seditio & furor, aliaque ad pu-
blicam perniciem, quæ omnia à Rege
non timentur, cuius si qua vitia sunt,
mors saltē de medio tollit, possuntq;
a successoris indole sperari mitiora. At
labem corrupti Senatus, non vniuscu-
iusque mors eluit, sed afflitti semel
mores in deteriora semper labuntur,
donec publicam salutem suo casu ob-
xuerint. Nec quidquam melius a Rege
sperari potest, cui tumultusria populi
electione, aut suffragiis procerum,
sceptri defertur: hoc optimates armis,
hoc ambitu, hoc prodigalitate petunt,

In bellicosis Gentibus, quales Anglia
fert, tutum nihil est & diuturnum spe-
randum, licet aspirate primò Fortuna
videatur, ad ultimum tamen sceleris-
tis non sufficiet. Vitrea est, cum maxi-
mè splendet, frangitur.

*Heu ne secundis, ne faciles nimis
Credatis armis, sepe suum leuis
Victorem Fortuna reliquit
Et medios secuit triumphos.*

Ambitu quatientur Comitia, & cum
multi ibi sine, opibus, genere, animis
pares, quicunque ad dominatum as-
pirauerint, turbas excitabunt, & bellis
internecina, omnibus in diuersas fa-
ctiones diuisis, neque regnabunt me-
liores, sed qui pluribus clientelis &
milite praeualebunt. Ecce Tacitus.
Suspecto Senatus populique imperio, ob
certamina potentium, & avaritiam magi-
stratum, inuálido legum auxilio, que vi,
ambitu, postremò pecunia turbabunt. At
Regia Majestas suprema est authoritas,
vni delata, imperium merum iu omnes
exercens, ad quietem & utilitatem po-
puli. Hanc definitionem Dio Chris-
tianus sequutus, ait. Herculem, Deam
vidisse in throno sedentem, cum
sceptro, Reginam dictam, cui affi-
debat senex, a consiliis Dex, cum

*Philo Inde-
us. in vita
Mosis.*

Iustitia , Lege , & Pace. Per
thronum scilicet & sceptrum au-
thoritatem & Majestatem Regiam in-
dicabat, quæ nisi consultis sapientibus
nihil constitueret debet, nec quidquam
statuere, aut facere, quod populi uti-
litati non conueniat, salutibus legibus
insistendo, puniendo, remunerando.
Vides nos Regem velle, non Tyrannum.

Günther.
lib. 8. de
gestis Fride-
rici.

*Nam nihil, ut verum ficerat, magie effo-
decorum.*

*Aut regale puto, quam legis iure solu-
tum.*

Sponte tamen legi sese supponere Regem.

Carolus hæreditatio successionis
iure ad regnum Angliæ peruenit, non
electus a populo, sed ei inaugurationis
die ostensus, inauguratione autem, vo-
taque & acclamations populi, non
faciunt Regem, sed accipiunt. Proceres
cum plebe iurant obsequium se & fi-
dem Regi præstituros: Rex, Regias
prærogatiwas, Parlamenti priuilegia,
populi libertates, ita ut, *Omnium do-
mos illius vigila, omnium otium illius labor,
omnium vacatione illius occupatio defendat.*
Caveat, ne quid iniuste fiat, ne Magi-
stratus, authoritate sibi ab eo tradita,
abutantur: ne diuites, inopes; ne ple-

21

beios, Magnates lèdant: cumque Deo cogitet cogitationes pacis, non afflictionis. David præceptum hoc unum filio tradidit *Inquire pacem, & persequere eam.* Vnde nomen Salomonis, quod, *Rex Pacis*, interpretatur.

Hoc ipsum Carolus Angliæ Rex tentauit, et si a subditis suis petitus non fuisset, viueret populi defensor & pacis amator. Sed quid, non in hunc tentatum, nihil actum. Iussus sententiaæ subscribere, qua Straffordiaæ Comes, Hiberniaæ protex, capite damnabatur, ob id, quod Regiam dignitatem extulisset, paruit qui iubere poterat, ne id fieret. Totam familiam uxoris suæ Reginæ violenter in Gallias amandatam, vidit, & tulit. Buckinghamiaæ Ducem, qui in eius gratia primus erat, pugione confossum, ægrè, tolerauit tamen. Guilielmum Laudum Archiepiscopum Cantuariensem, quodd Religionem simul in Anglia a saeculo receptam auctoritatemque Regiam tueretur, securi exanimatum indoluit quidem, sed perpessus est. Fridericum Palatinum fratresque eius Bohemia & Palatinatu Rheni, ab Imperatore & Hispano excusos, quamvis sororis eius filij essent, sive vindicta, cum inferte bellum Par-

22
lamentum hostibus recusaret, maluit
esse, quam vrgere: licet ob id Gallus
in Austriacam Gentem crudele & non-
dum finitum bellum agitauerit, ipse
quietus spectator, & ne pacem turba-
ret, hostibus Hispanis fauens. Qui si
Gallo se iunxit, & suos restituisset
in integrum, & spoliatores eorum
spoliaisset, arbitrari belli & pacis in re
principes degladiantes. Tunc demum
illi bellum, vt iustum fuscipiendum
fuit, vt & consanguinei eius in inte-
grum restituerentur, & Anglia, sedicio-
nis ad hoc bellum missis, euacuata, intus
securior, & pacifica maneret. Sed Buc-
kinghamiae duce cum ingenti clavis, &
nimium minace, male à Gallis accepto,
quorum pacem Angli turbauerant, ri-
muit iterum tentare fortunam, ne ins-
ulam suam exhauriret cum opibus
rum subditis. Hæc bonus & pius prin-
ceps.

Tunc Insulani longa pace atque otio
saginati, vt equi pingues, calcitrare ce-
perunt, & obliuisci, quantum Regi
suo deberent. Et incusare, quod olim
in classem pro qua ad defensionem
Rupeliz pecunias exegisset, nihil inde
aliud quam damnum & opprobrium
aceperissent. Tyranni subditos ad in-

piam redigunt, ne insurgeat possint, omnia in suam utilitatem vertunt, occidunt, moreantur, injusta imperant, leges antiquant, nouas pro lubito inducunt, fidem nesciunt, potentiores per calumnias & falsos testes opprimunt, conciliabula vetant, vi omnia peragunt. Nihil tale in Carolo. quid ergo?

I. ACCUSATIO.
Populum tributis vexauit.

RESPONSIo.

Certe, ut & ceteris Regibus sic & Angliae Regi tributa imponere licet, maxime ad classem instaurandam, hoc fecit, consentiente etiam Parlamento, ut Rupellatis sufficiet ferret. Hoc alias factum nec legi, nec ipse Miltonius inficiatur. Deleta classis, victi qui in ea erant, ut causa, sic bello cederunt. Quod male gestum, non Regi, non ministris eius, sed consiliariis suendum erat. Hanc Fortunae culpam Buckinghamius morte luit. Quis neget Carolum optimum Principem fuisse, sub quo, nemo in Anglia mendicauit. Quia tum multuantiibus ceteris Europæ Principibus, & ad inopiam bello redactis, ipse quietus, in insulam suam Abundantiam vexit, tantasque opes, ut solus pauper &

*Langetus
in tractatu-
cui titulus,
Iunius Bru-
tus Bartho-
luis tractatu-
de tyrannis-
de.*

*Regis enim
erat in clas-
sem tributa
imperare a
nobis Parla-
mento.*

frugi homo, & habitu moris antiqui,
 quotidie de suo reditu conuiuari, &
 vestiri gauderet. Qui denique toto
 Orbe commerciis iuncto, insulam suam
 omnibus affluere videret, quae vbiique
 nascuntur. Et tamen, inquit Miltonius,
 adeo grauia tributa exigit, ut ob id
 maxime capite plecti meruerit: Felix insula
 quae post tam seueras, sed imaginarias
 exactiones, opulenta testit, quae si-
 milis Oceano, fluminum siccitatem
 non sensit. Quae sub Catolo flumini-
 bus similis, quidquid Oceano reddi-
 dit, recepit, prioribus, & abundan-
 tioribus aquis fœcundata, quae nuper
 argenteis lingenibus scindi latata est,
 messtesque & pascui purputaui heris
 tradidit. In qua nemo canabæ vestie-
 batur, In qua omnes aigento aut auro
 potabant. Et tamen, proh pudor? ipsa
 die nuptiarum Regis, qua primum noua
 eius vxoris in Angliam appulit, vxoris
 familia, per diuersoria dispersa, suo
 ære viuere coacta est, in tanta subdito-
 sum opulentia, in eam egestatem Rege
 redacto, ut vxoris familiam alere non
 posset, præsagium futuratum calamiti-
 tatum. Cumque eadem Reginæ fami-
 lia post paulo Anglia pelleretur, inter
 luctus & lacrymas Rex excusauit, quod

ne cum munera illis pro officiis erga
vixorem date posset, sed nec ipsa
illis debita stipendia persoluere. O
Regem tributorum exactorem? ô pro-
digum, & de sanguine populi sui opu-
lentum?

Sed esto, tributa Rex exigerit. Vell-
galia sive Imperatoris praecepto, neque Praesidi,
neque Curatori, neque Curia constituere, nec
praecedentia reformare, vel ius addere, aut
minuere licet. Neque enim, inquit Tacitus,
quies Gentium sine armis, neque arma sine
stipendiis, neque stipendia sine tributis habe-
ri possunt. Et ut ait D. Augustinus, ad
hoc tributa prestamus, ut propter necessa-
ria, militi stipendum praebeat. Ideo alibi.
Regi licet in ciuitate cui regnat, iubere ali-
quid, quod neque ante ipsum quisquam, nec
ipse unquam insserat, & non contra societatem
ciuitatis eius obtemperatur ei, immo contra societa-
tem sit, si ei non obtempereret, generale quippe
paetum est societatis humanae obtemperare
Regibus suis. Neque populus aut aliis
quisquam de crimine impositi tributi
cognoscere potest. C. ne quis in causa sua
index sedeat. Si enim plebs de tributis co-
gnosceret, aut se totam iis tributis
absolueret, aut tam parcer ea indiceret,
ut ea indictio necessitatibus Regni prema au-
non sufficeret. Vnde Rex solus im-

lib. 22. con-
tra Faustum.
Confession.
lib. 3. c. 8.

argumento
Can ille quo
gladium 25.
q. 4. Bre-
sus de su-
boris. Regis

65. 2. s. II. ponere vestigal potest. Neque hoc
sine exemplis in ipsa Anglia, Edelphus

Salicet ad l. Angliae Rex II. in domos singulas tri-
butorum annum denarij argentei im-
posuit, non sibi, sed Romano Pontifici
soluendum, quid iniquius, quam in-
dicare, quod tibi populūque tuo dam-
nōsum maxime est. Omni scelerē

Polydor. maius hoc hodie iudicaretur, & tamen
Vergil Gil- hæc insolens impositio Edelpho non
das, Georg. nocuit, nec bellum excitauit, nec iu-
diciū in quo causam capitū vocatus
Lilius. diceret, contra pacificè, regnauit, tran-
stulique regnum Ethelbaldo, & iste
suis. Edelphus quippe filius erat Eg-
berti, qui dominam armis Angliam,
legibus datis eccl̄ēsiam, tributis ad
nuntum vexatam, filio cum mero im-
perio reliquerat, nihil populus, quia
victus, contradicebat: quippe quod
apud eum ignominia & obsequium,
quæ duo postea ita per opulentiam &
pacem exuit, ut se lupia Regem extu-
lerit, sed estique nuper iudex de capire
Regio. Saturnaliorum festum, quo
serui dominorum vestes induit, dicte-
ria & verba falsa jactabant in eos, cre-
dibile fuit, si Anglorum in dominum
suum interuenta animaduersio fuisset.

Corrupcētē mentes fanaticæ plebis. &

inilitum, Iudependentes, ut libertatis imagine, Regem suum de medio tollent, & tempestatem cierent, eius sanguine sedandam. Quorum aui proauique Etheldredum Ricardumque sororum, neptarumque incestis infames, tributis & rapinis subditos vexantes, & quanimitate quondam tolerauerant:

Nunquam grauiora onera ab Anglis sine murmure tamen perpetua quā sub Ethelredo, nisi quod pat Canuti & Haraldi exactio fuerit, nec minor Hardecanuti, qui ut descensionem piratarum ab Anglia arceret, pro singulis hidis agri, duodecim denarios exegit, hocque tributum Denegeldum vocauit, quia Danis, ne excusione in litus & mare Anglicum facerent, quanto soluebatur. Sæuior etiam illis Guilielmus Conqueror, qui Insulanis magna ex parte agris multatis, noues magistratus creauit, & antiqua iuris dicēdi ratione immutata, legibus Normannico idiomate promulgatis, populos bello domitos astrinxit, censuque publico facto, ingens auri pondus pro capite singulorum extorsit, recusantesque aut impotentes, in Elym insulam relegauit. Nulli ob ea motus,

Polydot.

Vergili ad ann. 996,
& 1012.

Florentin.
ad an. 1014.
Selden. ma-
ris clausis
lib. 2. c. 11.

Polydot. lib.
9. Lilius ad
an. Selden.
1061.

*Verba Lilij
ad eum an-
num.*

Ioannes an. MCCCLXIV. *Exhausto*
in bellum Gallicum arario, sum primum
sacerorum redditum censem egit, & decimus
Sacerdotibus in belli sumptus imperavit.
Omnis autem quotque fuit fuerunt
que unquam Reges criminibus supe-
rauit Henricus ille VIII, qui primus
Catholicam religionem ab insula sua
arcuit. Namque suis interfectis uxori-
bus, Optimatibus plurimis, Notesio,
Vestario, Beonono, & Marco, Lincol-
nensium & Eboracensium populorum
Ducibus &c percutiis, D. Thomae
martyris sepulchrum & tempum su-
blatis donatis prephanauit. Pluribus
incestis, rapinis, homicidiis, sauguinem
Regium de honestauit. Exceptuè Co-
mtem, Edouardi IV. ex filia nepotem,
nec dedit: Asturum Plantagenetam,
Eduardo Rege genitum, cum Hono-
riacius coniuge æterno carceri inclu-
xit. Mille tribatorem neminiibus in-
uentis, populos suos spoliauit. Infini-
tis alias sceleribus maculatus, omnibus
religionibus repudiatis, nulla retenta,
dubius & vacillans & pœnæ sibi deli-
te timens, animam emisit: Tot penè
3 yianes, quod Reges Angli habue-
unt, nec quidquam tamen atrocius
in eos Parliamentum aut populus sta-
tuit.

*de his speci-
ficè, Anglus
autbor A-
nonymus, lib
ver Angli-
car sub eo
& Eduar-
do VI. ge-
star.*

tuit. Non ausim tamen inficiare in aliquot Tyrannos populos illos aliquando læsiisse, & secessionem ab iis fecisse, sed hoc procerum factionibus debetur, qui rebellauerant, non Parlamenti & populi indicis, qui obmutuerint. Sic primores Angliæ Tyrannidem, Ioannes exaudi, Ludouico Regis Galliæ filio sacramentum fidelitatis iurauerūt. Idem aduersus Henricum III. & Edwardum III. arma mouerunt, Ioanna Regina & Ioanne Hannoniæ Comite, belli authoribus. Henricus IV. Ricardum II. Regem, arcii Londinensi inclut, Comitiisque vocatis, malè administrata Reip. damnatū corona & sceptro exuit. Sed hoc tyrannicum ab Historicis damnatum, & ab ipso Henrico qui Ricardo successit, postquam rerum potitus est, pro nullo habitum, ne enim Comitia existimarent se ab iis *Polydor,* Regem factum, ipsa die inauguratio- *Vergil. lib.* nis suæ, per præconem edixit, se non *21.* successionis aut electionis iure Regem Angliæ esse, sed belli & victoriae lege. Proximus quippe Ricardo erat Rogerius, Edmundi Merkiæ Comitis filius, sed tum vis iuri præualuit. Edwardus IV. Regni hostis iudicatus, proceribus eum persequentibus, in Gallias fugit,

mox a Gallis Regno restitutus, victus
 tandem & capiuus, sponte regnum
 eintauit, tradiditque filio Edoardo V.
 & statim a custodiis suis necatus est,
 ne ipsis, si libertatem reciperet, ob
 eorum sauitie pereundum esset. Con-
 cludamus tandem Regem Anglię, sicut
 & ceteros, tributi inferendi ius habuiss-
 e, nihilque nouum aut iniustum Ca-
 rolum Regem fecisse, si per leges ab
 omnibus Gentibus receptas, exempla
 praecessorum Regum sequentus, ab An-
 glos sibi subiectis, tributa exegerit, hicet
 ne unum quidem ab eo exactum Mil-
 tonius nominet. Elisabetha populi
 quondam suiamor, quamvis yectigal-
 ingens in singula vini dolia impositum
 esset, illud tamen inconsulto Parla-
 mento in immensum auxit, sicut &
 tributum in singulos pannos laneos,
 nihil populus, nihil patres mussarunt.
 Parentes Miltonij regnare fœminam
 passi sunt, quam in domo maritali vi-
 uere ipse non patitur. Vis dicam Mil-
 toni, quod censeo, delicatos vos fecit
 longa pax & opulentia, & nimia Re-
 gis benignitas. Videntur mihi Angli
 similes illos, qui longa sanitate vni, si
 quis incidat vel leuis moribus, nec me-
 dicum ferre, nec medicamentum pos-
 sunt.

sunt, impatiens ad primam doloris
puncturam, qui si longo tandem &
aceri morbo decumbant, transit in na-
turam patientia, & quem dolorem, cum
exiguus esset, ferre non poterant, exa-
cerbatum, sine uestu sustinent. Quo-
modo sterilitatem & nimios imbrues, & ce-
tera Naturae mala, sic nos improbitatem do-
minantium debemus tolerare. Sub Carolo,
& ante eum, sub Iacobo, dedidicistis
tributa persoluere, nisi aliquot leuia,
& ab uestu tolerari facilia, si quid addi-
tum, acriter pupugit, utque pingues
equi, nec sclorem nec virgam admisi-
stis: qui si ad populos vobis vicinos
respexissetis, apud quos omnes vel
captantur, vel captant, leue iugum
nunquam excusissetis. Ignota vobis
illa praedandi vocabula, intestis syde-
ribus nuper in ceteram Europam ab
Italia pessimo fato aduecta, Columna-
ria, ostiaria, subsidiaria, talinaria, quin-
quagesima, vigesima, & exactionum
voces aliae; quas insanabili populi
damno grypi inuenierunt. Feliciores
ceteris Gentes, quae vetera tributa ser-
uant, noua ignorat. Nullum enim Re-
gnum aut Respublica sine tributis, vel
ad domesticos Regis domus sumptus,
vel ad exercitus, vel ad publica ædifi-

Tatius

31
tia, arées, castella, vel ad populus alienum, vel ad magistratus & alia onera publica. Apage inestrui exactores, qui nos, veluti spongios, per singulas Luminas emunctioribus exagitant, nolo in sanguis orbis praebere venas exhauiendas. Nihil enim peius publicano, Quis alienarum calamitatum minister & negotiator est, alienos labores partitur, & cum sutoris non sit particeps, lucrum ex alieno labore percipit, Nihil enim aliud est Publicanus, quam violentia licenter seuiens, legitima offensio, avaritia legitimo praetextu. Qui prava in aerarium publicum cogit, multa in suum. Apage, inquam, illos publicanos, mancipes, suscep-
tores, agentes in rebus, telonarios, qui boues ab aratis euellunt, homines in vincula coniiciunt, & per vim exi-
gunt, quod tributarius ab a'io mu-
uum, aut feneratorium accipiat. Quid est Publicanus? predo sine pudore, medius exterminii. Nonne immanior furibus? fur
namque vel metuens furatur, hic autem de-
linquit confidenter. Fuit laqueos tegit, timet: hic quidquid fecerit, legem putat. Lex fur
rem deterret ab illiciis, hic ad iniquum ma-
litie sue compendium legem trahit. Quis illo iniquior, qui verbus Iustitiae Iustitiam
damnat. Huic iniquitati apud Gallos

Chrysostom.
de penitentia.

33
turbatis legibus præter populum, penè
omnes contentiunt. Proceres quid-
quid anni peculij a Regibus expectat,
a publicanis accipiunt, quoru.ii filias
& natus in uxores ducere magni
ducunt. Senatores oportulantur, & ipsi
plerumque publicani aut publicano-
rum filii. Ipse Regioꝝ & Regiꝝ sangu-
nis principes, ne dicam vel Curialium
extremi, Partem suam debitam non
debitam ab exactoribus accipiunt.
Nihil reliqui, quod in æratium Princi-
pis conferatur, semper egens & vacuū:
nihil disciplinis, nihil artibus telictum.
Hic solus beatus & diues est, qui quid-
piā inuenet in pernicie populi, hūc
dignum aestimant, quamquam vilissi-
num, qui de æratioꝝ vnuere & ditari
mereat. Quisquis inter Questores &
Publicanos suum Deum non habuerit,
frigebit, Hyperbotica hyeme rigidior.
Vetus adagium & probo, & sequor.
Terram ne teras nauigando. Quo doce-
munt, vestigalia, similesque redemptu-
ras, curarum, tumultuumque, & pe-
riculi plenas contemnere. Non potui
spiritum meum retinere, publicis malis
oppressum, redeo ad te Miltoni.

Igitur iuris Regiꝝ est tributa impo-
nere, & exigerē, hæc omnes Principes,

hæc Reges Angliæ imposuerunt semper, & exegertunt, nemine repugnante. Hoc idem fecit Carolus, iam nouus vester; nihil contra leges fecit: maximè in ea Intu a, in qua etiam olim ab ipsis mortuis extorquabantur, nihil enim a mortuo extorqueri potest, omni patientiæ objecto, sed ab hæredibus defuncti. Fabulosum hoc putas, audi Xiphilinum, vbi inducit Boundicam Britannicam, sic loquehens. Satis quantum pendamus pro mortuis, Romanis solis etiam mortui vivunt, ut aliquid ex ipsis anticipant, neque enim mori licet apud eos sine tributo & multa. Vendebant numerum Romani Britannis, cum nondum Angli essent, ius sepulturæ, & si quo cadauer in patriam referebatur, ad portas vrbis, aut in portu, libitinarij erant, qui naulum exigerent, vnde prouerbium, à mortuo vcligal exigere, de quo Caron inficias ire non audebat, etiam suo iure fraudatus. Sud Romanis, Saxonibus, Anglis, Danis, Normannis, Anglia tributis vexata, sub uno Rege, & eo clementissimo, ob id subitis mortibus exarbit. Concedes, scio, Miltoni, istud præcipuam bellandi, & rebellandi causam non suisse, sed quod sequi-

II. Miltonij objec^olio in Regem.
Quod Parlamentum factus abu^ori tentau-
erit, aut sibi soli obnoxium reddere.

Reuictio.

Præter quam quod voluntis non
punitur, pudore te oportuit Miltoni,
cum velle in cimen, & quidem typop-
hatis incisile quod aboile fendi-
tus Parlimentum tentauerit, aut sibi
soli obnoxiam reddere, cum legibus
humanis & diuinis, hoc datum Regi
sit, imperare, & magistratus creare, le-
ges, quas vult confidere, nec alia in
monarchico statu statua valere, quam
qua Reg ex^oxit. At curam enim Prin-
cipis Magistratus creatio & abrogatio per-
tinet, nos ad populi favorem, & cauere ne
quas diuina potestate insolescat. In Anglia
autem hoc specificum, Regis solles esse
nominare eos qui sedere & suffragium
ferro in supremo Senatu solent. Non
hostes credo tuos, sed sibi fauentes no-
minabat, cum illa illi potestas nondum
negabatur, unde illa machina excitata,
ut alij subdigi; magistratus inducren-
tut a seditionis in Comitia, qui Regem
perderent, quasi cum primam in Re-
gem intul^oerant, vi, armisque op^o res-
si fuisseat, in primis cunabulis ea fa-
centium vescaia oppressa fuisset. Pia

l. i. D. de
constit prim-
cip. l. prætor.

uit. D. Di-
uus. D. de
sepolc. viol.

ub. 2. c. 1.
Le Bret, de
la souue-
raineté du
Roy.

l. 2. D. ad
l. 1. l. de
Ambius.

hunc, & digna iusto Principe severitas,
 qua cogitati Regicidij audacia repres-
 sa fuisse. Celeriter vindicandum est
 facinus, quo periturus est ille qui ne-
 glexerit, neque enim Caluinitæ Pur-
 taniique ferendo parendoque, sed int-
 gio, tumultu, cæde, sibi querere solent
 incrementa. Quid opus fuit Regi in
 suas partes Senatum superius allicere,
 & sibi obnoxium reddere, eos in-
 quam, qui simul atque a Rege in Se-
 natum literis à Cancellaria emissis, &
 sacro sigillo obsignatis, allesti fuerant,
 iurauerant se rem, salutem, decus, &
 Majestatem Regiam tutaturos, ut sub-
 ditos decet obsequium Regi debentes;
 ut Magistratus, eò magis adstricti &
 deuoti Regi, quò claritudinem suam
 approbationi Regiæ debebant, a quo
 eorum omnis deriuata authoritas, sicut
 Regia potestas à Deo. Quod si Mil-
 tonius intelligit Regem eum sibi Par-
 lamentum obnoxium sibi reddere co-
 natum fuisse, quod Representativum
 vocat, ordinatum ab hostibus Regis,
 frustra certe hoc tentasset, & contra
 fidem suam, qui Senatum hunc fuisse
 usque ad ultimum spiritum perneganit.
 Ob id sicut legitimum, sic utile illi fuis-
 set, nisi vis & conieratio perditissimo-

gum obstitisset, Parliamentum illud
Repræsentatiuum funditus abolere.
Omnium enim Magistratuum officia a
Principe pendent, eiusque semper co-
dicillis creati, quos cum vult destitu-
re potest, vnde suis literis Rex inserit,
ut eo Magistratus vel dignitate per nos illis
concessa, fruantur, quandiu nobis placuerit.
Figuli enim est, cum vult, vasa sua co-
fringere, & pictoris, tabulam quam
pinxit, si displiceat, lacetare. Regis
probos iudices, approbare, & quos
improbat, punire. Destruit, qui ex
truxit. Iudicatum a Magistratibus Rex
tatum vel istitum facere potest, a for-
mu'is iuris & legibus dispensare, no-
xam remittere, suppicio eximere, fame
& fortunis restituere. Alia enim est con-
ditio magistratuum quorum corrupte viden-
tur esse sententie, alia Divorum Principum
potestis, quos decet acrimoniam severi iuris
inflectere. Nullu' quippe legibus Rex subi-
citur, & si delinquit non punitur. * Agel-
lius Acernensis Episcop. ad istud, tibi
soli peccavi. Quia cum Regia dignitate ce-
teris prestem omnibus, & nulls factorum
meorum rationem reddere debeam, tuo solius
iudicio subiectus, teque solum iudicem habeo.
Arnobius ad eundem locum. Omnis qui
sub iudicio visit cum deliquerit, peccat Deo,

§. 1. No-
vella 15.

Barclaius.
contra ma-
nachoma-
chos ib. 3. l.
nemo. C de
sentent. &
inter loc. l.
ita vulnera-
tu. D. ad l.
Aquila l. ad
bestias D. de
pœnus. &
toto tit de
sentent, pas-
sis. & de
const. Prin-
cip. Syra-
mach. lib.
10. epist. 63.
Hermen-
pulus lib. 1.
epit. tit. 1.
in Psalms.
50.

peccat & legibus Mundi, hic autem Rex sub
nullo alio, nisi sub solo Deo agens, ipsum su-
lum supra potestatem suam metuens, Deo soli
peccauit: non igitur in populum suum,
nihil in Miltonum, qui Carolum An-
gliae Regem ob id criminaatur, quod
euertere Parliamentum tentauerit, aut
sibi soli obnoxium reddere, cuius erat
illud abolere & aliud constituere per
leges Regni, & tamen tyranicè cum
fecisse iudicat Miltonus, quod illud
abolere tentauerit. Contra, Crom-
wellum ceterosque sceleratæ machina-
tionis participes, laudat, non quod
tentauerint Parliamentum abolere, aut
obnoxium sibi facere, sed quod illud
in totum aboleuerint, alteriusque
constituerint, nouorum & ignotorum
hominum, quos iam obnoxios sibi
habebant. ô præclarum & dignum
Regicidis facinus, & omni laude di-
gaum, cum idem à Rege tentatum, ty-
rannicum fuerit & quod ultimum sup-
plicium mereretur: tanta adeo te vis
morbij instigat, ut ab eodem ore fri-
gidum & calidum insufles. Nihil te tot
calumniatum in legitimum Principē,
tot encomiorum in Regicidas, dispu-
det, quorum te partes sequi ipsa tua in
iūs defendeādis nimia sedulitas, re-

39
uincit: ita quo veluti violentus torrens
nec retinere te potuisti, nec impellere
ad Regiae, hoc est, legitimæ defen-
sionis cauam, inquietos & turbulien-
tos spiritus.

III. CRIMINATIO.

*Qui Germanos equites, p-dites Hibernos, per
urbes, peris oppida, quisi in praesidio, cum
bellum esset nullum: collectauit.*

SOLVATIO.

Concedes, scio, nec enim in omnibus
retractarius es, tributorum exactio ne
ad Reges pertinere, sed non ad luxum
& delicias eius, verum ad utilitatem
publicam. Tributis abusum Carolum
non meministi, cuius Aula ad patci-
moniam composita, prodigalitate in-
rescuit, sed has licitas, siue illicitas exa-
ctiones, ad stipendia militibus eroganda, qua
tempore pacis ad sui aut populi tutelam urbi-
bus oppidisque, cum bellum esset nullum, im-
posuit. Prudum, & prudentem Prin-
cipem facis, qui non expectato belli
tumultu, Regno populisq; suis cauet
ne quid detrimenti capiant. Ceterè
Regum vigilanæ hoc datur; ut pro
bono publico, quod libuerit, statuant.
Sciunt

quantum Romana sub uno

*Statius Sy-
lw. 3.*

Pila die, quantumque Tribus, quid tem-
pla, quid alti

Vndarum cursus, quid propugnacula
poscant.

Et ob id nullæ querelæ legitimæ, nullæ
turbæ à plebe. Quæ

quamquam lassata tributis

Hoc censu placuisse cupit, nec pñndera sentit
Quæ prodeesse probat.

Imprudens esset Imperator, quisquis
ante pugnam & insultus hostiles, sibi
non prouideret, prudens vero qui contra.
Sapienter igitur Catulus pacis
tempore præsidia per arces & oppida
distribuit.

velut ille carinæ

Longeaus rector, varis queq; sepe procellis
Exploravit hiems, que sint insidae serenis

Auspicia, addidicit; metuens pellacibus
vndus.

In portu puppin firmat, firmatq; carinam,

Antennasque parat, ventosque explorat,

& ante

Non subit equoreos fluctus, quam stupes
tendat

Vincula, & annelit supremis suppares
velis,

Et pice collimat rimas, undasq; repellit.

Non ego reges in tyrānidem adorno,
sed in modestiam, in amorem populi:

mittis iste & futuri praescius, portus tutatus est, arces & negotiaciones securas fecit, opes cum pace in insulam suam aduexit, cōpensauit exactio numi leuissinarum onus, fertitate & opulentia. Prompti ad eum aditus, obvia comitatis, ignorat Anglis virtutes, noua vita. Ad eum solum, ut Regem, constituantur artium & munitionum ius, qui muri sine eius authoritate refecti, aut additi arcibus fuerint, demoliriuntur. Illius solius est, prouidere, ne ex pace bella serantur, hinc atcium extructio, & munitio aduersus imperium hostiles, & seditiones: nunquam enim impuue offenditur ille, quem praesidia, & arces, & miles defendunt, Regis ista cura est, aut eius cui illud Rex indulxit. Vetus est lex Regia, Ne quis arcem extrusat, ne nimis splendide edificet. Patum turca est sive viibus majestas intuta, si subditis arma, si munimenta fint. Ceterum cum praesidia Rex Angliae in aliquot oppidis collocauit, iam certus erat cōuirationis in caput suum: vnde nec satis securè nec satis citè sibi prouidit. Nam per empta suffragia, in Senaculum inferius, homines nefarij sese intruserant, Regis authoritatis, & receptæ Religionis oppugnatores, vñ-

Le Bret de
la touue-
raineté du
Roy liu. 3.
ch. 5.
l. edificia:
C. de operib
publ.

l. 9. D. de
rer. divisio-
ne.

Liū. lib. 1.
Clapmar,
lib. 3. c. 7.
de arcans
dominatio-
nis.

de Regi & Religioni pariter metus.
Cui ut obuiam iret, incitatum in furiis Parliamentum bis interrupit, tradiu que quam euperent seditioni, tertium conuocauit, hinc ista populi in peiniciem Principis concitati, voces, de Religione, de libertate publica, de legibus a cl. Regem ab uxore persuasum, Religioni Pontificie adiictum. Insertæ & aliæ querelæ, & ambigui de Principe sermones, quæque alia tuibamenta vulgi. Mox vix Rex ejectus, aut saltem cedere coactus. Cautæ motus, ab Anglo sub nomine Theodori Veridici, istæ afferuntur. Gius, de Anglis loquitur, domi felix, gloria foris, donec nimia felicitas, luxum & vitorum illuuiem inuexerit, fastum, ambitionum, diuinorum, humana- rumque contemptum, unde libido magna incesseret, mutua emulatione & inuidia, & aliena rapere, & Regem, Religionem, le- ges potius proterere, quam obsernare. Nuper male fani homines, & perpauci primò illi, qui sese insinuarunt senaculo inferiori, rerum nouandarum cupidi, sibi inaudita prærogativa arrogare, miscere se negotiis, satagere etiam ubi nihil intercesset, curis sese implicare, qui- bus impares fortasse essent, debachari insolentius, tandem & inuehi in Regiam potentiam, velligata maritima, quibus ante Reges con-

timò gaudabant, in ius, & litem vocare,
Regi denique vetare soluenda, immò gladiis
strictis Oratori suo vim infirre, vel intra ipsos
inferioris Senaculis parietes. Auitam mode-
stiam, omnemque Regia maiestatis reveren-
tiam, sacrauissimas Regni censuetudines &
Comitiorum priuilegia conculcantes. Ad ca-
Rex, non iniuriis iniurias, non vi vim,
sed patientiam, & innocentiam oppo-
suit, nou se ad munita ea castella, &
arces, protelando bello aut sustinendo
contulit, sed VVindsoræ, loco aperto,
& qualia cetera palatia Regum sunt,
hortis & arboribus amæno. Et si tunc
bellum suscep slet, legitimum. ut Iæsus,
vt ejectus, suscepisset. *Hoī & ratio do-*
Elis, & necessitas barbaris, & mos gentibus,
& feris Natura ipsa prescripsit, ut omnem
semper vim, quacunque ope possint, à cor-
poro, à capite, à vita sua propulsarent.

Cicero pro
Milone.

Iam major accusationis moles in-
surgit, si vera, Regnorum penè om-
nium euersiua, nihil enim tantum confit,
ad mutationem Statuum, quam
Religio, si falsa, desine tandem Miltoni
accu ationi tuæ fidem derogare, per
calumnias & mendacia.

OBJECTIO IV.

Qui ad ceremonias quasdam & superstitiones
cultus, quos è medio Papismo in Ecclesiam

Minutius
Fœlix in O-
étatio.
lib 6. c. 9.

44
reduxerat, omnes ad egerit, removentes exilio
& carcere mulctauerit.

REFUTATIO.

Angli quondam Religionē a Regibus suis acceptam seruabant, nunc populus suam Regem seruare iubet. Quid magis in illa Rep̄ curari obseruariq; oportet, quam religionem, cui coniunctā volt Iosephus Iustitiam & fortitudinem, ceteraque Regias virtutes, quas in se velut inquiline Carolus I. habebat. Pudet me per historiam Anglicam, vitia Gentis memorare, pauca transcribam. Summus olim Pontifex, Henrico VIII. titulum Defensoris fidei indiderat, quod contra Lutherum scripsisset, post paulo Lutheri factus discipulus, abdicata S. Pontificis auctoritate, evndem tamen titulum defensoris fidei quasi legitimum seruavit, seruaueruntque successores eius, alio tamē addito, quo singuli se Reges, caput Ecclesiæ Anglicaræ dixerūt. Si hoc verum est, quod Miltonius non inficiabiter, nonne ad Carolum I. Angliæ Regem, ut caput Ecclesiæ, pertinuit, quas voluit ceremonias infestare, legesque Ecclesiasticas dicere, preces communes instituere, & sacerdotum ritus. Per annos M. aut circiter Romanam Religionem sequuti sunt Angli: sub

Sub illo tandem Henrico VIII. ob in-
cestas eius & nefarias nuptias, ab om-
nibus, maxime a S. Pont. damnatas,
Pontificiam, ut vos dicitis, Religionem
exuit, cuius ante cultor erat; votis
communibus huic immutationi sub-
scriptum est, quia singulis vtile puta-
batur, fraudare Summos Pontifices
annuo tributo, quod non sine questu
a populo extorquebatur. Tunc in
omnes omnis sectæ crudeliter grassa-
tum. Pontificij, quod eum caput Ec-
clesiae agnoscere nollent: Lutherani,
vt hæretici; eadem saepius sententia,
iisdem carceribus, eodem igne puniti:
adecò nihil sub eo tutum, non ipsæ eius
vxores, non sepulchra, non templo.
Nulli tamen sub eo tyranno coniur-
uerunt. Vigebat in Anglia Calvinismus,
Edouardus tamen VI. Lutheranis-
mum professus est, cedentibus Cal-
vinistis, & ne mutare quidem ausis,
paucis exceptis, qui se vltro suppliciis
offerebant, martyrium putantes, quod
causa non probabat Post huc Edouar-
dum, Maria culsum Pontificium re-
duxit, Calvinistæ, Lutherani, & qui-
cunque aliatum sectatum erat, iterum
facti sunt Pontificij Sub Elisabetha
tandem, Iacobo, & filio eius Carolo, è

Lutheri & Caluini opinionib⁹ Rel. de-
ducta cōstitit, ceremoniis & dignitati-
bus Ecclesiaz, ex Pontificiorum more re-
tentis: donec populo placuit, imagines
ē templis proucere, Pontifices domi-
bus suis & redditibus pellere, quibus se-
ditiosi gauderent: & hæc maxime cau-
sa fuit tot nuperorum moxum, tot
sanguinis effusi per Angliam & Hiber-
niam. Iurauerat Rex, seruaturum se
cām Religionem, quam a parente suo
& ab Elizabethā acceperat. Sub quo-
rum Imperio tūi Pontifices, & imagi-
nes Sanctorum in templis seruatæ, &
hoc, ipso die inaugurationis eius, præ-
eunte verba Pontifice, postulante &
applaudente populo, iurauerat. Nihil
per eum innovatum, seruavit religiōsē
quod promiserat, moriens idem pro-
fessus. Thomas VVent VVorus Stra-
fordiz Comes, Hiberniaz Prorex, sub
securi animam positurus, constantes
affirmauit, se nihil iussu Regis in Hi-
bernia fecisse, quo ad tributa, & Rō-
manæ religionis liberum in ea insula
exercitium. Similiter Guilielmus Lau-
dus Cantuariensis Episcopus, in hac
confessione mortuus est, se ceremonias
quas auxilset in Anglia, pietate ductū,
ut Religio per eas creceret, fecisse, ut.

que Communium precum libellum
typis mandasse, ut sciret populus, quid
Deum rogare deberet; si quid nimio
zelo peccasset, hoc ne condonari sibi
postulare, quoniam Episcopi officium
esset, prouidere ut Respublica Chri-
stiana in Angliae Scotiaque regnis, bo-
nis legibus firmaretur. **Quod si Angli**
Iconomachi essent, saltem discerent,
quod saluti eorum competeret, publi-
cis precibus Deum mouendo, in sui &
Regis salutem. iuxta hoc distichon.

*Qui fingit sacros auro, vel marmore
vultus.*

Non facit ipse Deos, qui rogat, ille facit.
Est hic quod mirer, Anglorum ad res
nouas currentium, & diuersa sentien-
tium, promptitudinem atque alacrita-
tem, nam cum Henricus VIII. Ponti-
fiscale jugum projecisset, ut se totum
Veneri & saginæ manciparet, exemplo
Iouis qui Pallada armatam Vulcania
securi obstetricante, de cerebro suo
projecit, ipse sibi Rex Ecclesiæ suæ ca-
put, caput alterum Ecclesiæ Thomam
Cromuelum parturiit, quem spiri-
tualibus & temporibus præfecit, virum
quidem naturali facundia pollentem,
sed illiteratum & vxoratum, & qui in-
sernecino odio in Pontificios flagrans,

ferro & flamma armatus , sine delectu
interemit quos voluit , monasteria , &
templa ad X. M. prostravit , nemini
pancens , donec secundum istud Eccle-
siae Anglicanæ caput , è capite Henrici
prognatum , ut proditotis & hæretici ,
Rege ipso acculante , sententia Senatus
amputatum est . Audisti Milioni por-
tentum , duo capita Ecclesiæ Anglicanæ
vno tempore . Ecce aliud monstrum :
Puer Edouardus post patrem , caput
Ecclesiæ ciuidem se dixit , cum tutori-
bus subcesset , ipse per leges à rerum
suarū administratione sun morus , vix
benè a cunis liber , pater Ecclesiæ con-
stitutus : utique completeretur insanja ,
etiam Elisabetha fœmina , contra Ca-
nones Apostolicos , & consuetudinem
Christianæ R. e. p. caput nouæ Ecclesiæ
facta est , diuinatum humanarumque
terum dispensatrix . Ita nobis ad malum ,
mala res plurimæ se agg'utinant . Statu-
tum olim in nascente Ecclesia , ne fœ-
minæ ministriis sacris se immiscerent
ne tum Capita Ecclesiæ fierent . Tertul-
lianus . Omnes tument , omnes scientiam
pollicentur : ante sunt perfecti Cathecumeni ,
quam adœcti . Ipse mulieres hæretice , quam
procaces , que audent docere , contendere ,
exorcismos agere , curationes repromittere ,

Paul. in
Antularia
de prescript.
adu. hæret.

forsitan & tingere. Ordinationes eorum temerariae, leues, inconstantes: nunc Neophyti collocant, nunc seculo obstrictos, nunc apostatas nostros, ut gloria eos obligent, quia veritate non possunt. Nisquam facilitas proficitur quam in castris rebellium: ubi ipsum esse illic, promereri est. Itaque alius hodie Episcopus, cras alius, hodie Diaconus, qui cras Lector. Hodie presbiter, qui cras Laicus. Quae hodie sunt omnia apud Anglos, maximè apud independentes. Prima & precipua heresorum, Schismatum, & Sectarum causa, quod cuilibet integrum sit docere, dicere, sectari, quemque recta putat. Mox subiicitur. Alterum genus est consluges peccatorum hereticorum, Anabaptistarum, Familistarum, Antinomorum, Socinianorum, Libertinorum, & mille aliorum nominum. Hi nouum ne scio quod lumen sibi illuxisse, nūiissimi homines, ac se sanctum Dei populum, illos Iesu Christi & eius Regni contra omnem Episcoporum & Presbyterianorum tyrannidem iactant propugnatores. In fide sua adeò instabiles ac incerti, ut quod hodie credunt, cras maiore luce aucti, se repudiatores profiteantur. Londonensis Independentes super scārinis potestatem dederunt disputandi & decidiendi controversias suffragiis suis. Datur & illis prophetandi potest concionem libertas.

Verba Reg-
gij de statu
Eccl. in An-
gлия. pag.
50.
id. pag. 55.

idem pag.
68. 71.

Præcipui nominis inter eas Catharina Chidley, quæ scriptis, a priuatis quibuslibet sacramenta legitimè administrati posse docuit. Sed quid ni concedetur mulieribus sacerorum administratio in eo Regno, in quo Elisabetha Regina caput totius Ecclesie Anglicanæ credita fuit. Et tamen dubitat Plato an fœminæ in genere rationabilium censende sint. Ideoque illis interdictum est contrahere, nisi ex autoritate, tuturis, curatoris, mariti, vel iudicis. Non interueniunt condendis legibus, nec Magistratus gerunt, nec testari in iure possunt, aut feudis gaudere, aliisque ob

D. Ambros. imbecillitatem sexus. Mulierem constat lib. quest. subiectam esse dominiq; viri nullaque auctoritatem habere, nec docere posse, nec iusti- ter. testam. esse, nec iudicare. Non habeat caput liberum quest. s. sed velamine testum; non habeat potestatem idem ad 1. loquendi, quia Episcopus habet personam ad Corinth. Christi. Quasi ergo ante iudicem Christi sit Epiphā cō- quia vicarius Domini est. Diaconias tra heresi. quidem olim nouit Ecclesia non Pres- lib. 3. c. 79. byteridas, non sacrificulas, quoriesque Chrysostom. actum de dignitatibus Ecclesiasticis, lib. 2. de cedere huic oneri fœminas necesse Presbyter. fuit. Noli ergo & viuis & Ecclesie præficere mulierem, quæ ad id ex viro genita est, ut viro sit subdita, non vir

mulieri, quod tu quoque non semel
incolcas, dānās φ male in Salmasio. Ve-
tus haec lex eit Apostolica ab Epipha-
nio tradita. *Mulieres ne fungantur mini-
steriis publicis in Ecclesia.* traditque hanc
hæresim Quintilianorum, sive Pepu-
sianorum & Priscilianorum olim fuisse,
apud quos mulieres lampades ferentes
ardentes, albas induitæ vestes, tem-
plum ingrediebantur, plorantēsque
prophetabant. Addit & apud eosdem
mulieres Episcopos fuisse, & presbyte-
ros, & alia quæ nihil differre dicebant,
*in Christo enim Iesu, neque masculus neque
femina.* Licet hīc exclamare, ô sœcu-
lum, ô mores? omnipotenti, & scienti
Christo, impotentes & ignari succe-
dunt in administratione Regni & do-
ctrinæ eius, puer Edoüardus, femina
E isabella, hoc Angli probant. Sæpe
ad eo

Religio peperit scelerosa atq; impia facta.
Hoc ego, ceterique non probauerint.
Ceterum nulla vacuam Religio sine
sacrificio & ceremoniis duravit, neque
durabit. Si longa ætas authoritatem Reli-
gionis faciat, seruanda est tot sœciis fides &
sequendi sunt nobis parentes, qui sequuntur
sunt feliciter suos. Ipte autem Christus
author nostræ Religionis dum Veteris

loto citato.
& lib. 2.
eiusdē operis
c. 49 ubi
hanc hære-
sim refutat.

Symmach.
ad Valent.
& Theodos.

Testamenti ceremonias exsoluit, nouas
instituit, quas pars est Christianos om-
nes tenere & obseruare. Nescio quid
in nos magis operatur Numen in tem-
plis, vbi praesentius putatur, inter sa-
cra & ceremonias. has ipse Christus
in cunis suis dilexit, in morte stabili-
uit. Nam cum serui personam accep-
set, Regis dignitatem, majestatem, &
pompam seruauit. Filio Imperatoris
recenter nato, vbiique per urbes dies
festi, celebrites, ludi, faces, sacrificia,
coronæ foribus suspensa. In inaugura-
tione vero Imperatoris, comita-
tus ingens, conclamatio plebis, pur-
pura, sceptrum, corona, & custodiæ re-
laxatae. Christo nato, ingens per cœ-
lum & terram lætitia, gaudebant An-
geli cantantes, *Gloria in excelsis Deo.*
Ludebant in campis pastores, quibus
gaudium magnum annūciatum erat ab An-
gelo, singula generis humani capita
recensita, ut omnes nationes se popu-
lum esse Deiscent. Videndi infantis
desiderio oppida vicina tuguriaque
euacuata, tributum illi omnes pendere,
adorare Regem, ouem, bouem, agnum
aliaque offerre, pars arridentis & col-
ludentis inter vbera virginis matri
caput, graminea corona cingere, aut

quernea, quod & eives seruasset, &
 primus vniuersis cœlum aperuisset.
 Debuit cœlum paciferam terris nœnā,
 dum vagiebat in terris pacis Deus,
 hanc cecinetunt Angeli. Excubiae Re-
 gi Vniuersi debebantur, vigiliauerunt
 armati circa cunas pastores, vigilaue-
 rant sydera, nunquam magis oculata
 & fulgida, suas enim flamas auxe-
 runt ad exortum nouæ lucis. Insolita
 quoque face colluxit cœlum, & am-
 bitioso lumine dum Magos præcedit,
 supra rugurum consitens, explicauit
 coronam flammam. Successerunt Sa-
 pientes, prostratique solo adorauerunt
 Principem mortalem, myrra; immor-
 taleim, thure; vtrumque, auro. Susce-
 pit Rex munera, fiduciariisque tuos
 blando risu, balbutiente lingua con-
 fessus, iam eloquens etiam cūm loqui
 non posset, spiritualēmque autam
 dissitauit in obnoxia mortalitati cor-
 porā, non sine syderum risu, reniden-
 tisque cœli. Nondum tamen inaugu-
 ratus erat in Regem, dilatus dies inau-
 gurationis eius in diem mortis, cui
 alia pompa, aliæ ceremoniæ debeban-
 tur. Purpura tunc induitus est, spinis
 coronatus, sceptro, sed at undiuē, ini-
 signitus: acclamatiōnes populi confu-

54
lx, Regem Iudeorum salutantis, addi-
tus & titulus Imperij: patrum animæ
in infernis locis detentæ, liberatæ;
mortui suscitati, victi dæmones. Obs-
curationem Solis & Lunæ terræ motus
sequutus est, quibus luctum suum
in morte Christi Natura significaret.
Tota denique vita Christi in cere-
moniis fuit, de quibus singulis quia no-
tissimæ sunt, dicere supersedeo. Certe
passim visi sunt viri p̄ij delectari ceremoniis
diuinitus institutis, & reuera, inquit Völt-
gangus Musculus Caluinista. Vbi fri-
æ Christo
& Apostolis signum est parum adesse fidei & Religionis.
in Ecclesiæ Vnde & ipsa vestra Elisabetha Pont.
inductæ do- Maxima, ejēctis Anglia Romanis fa-
set Basilius cctis, ceremonias tamen, quas tu dam-
lib. de Spiritu-
tu Sancto ad-
Amphilo-
chium c. 27. libnas, retinuit. Nam præter vetera no-
mina dignitatum, ut sunt, Archiepis-
coporum, Episcoporum, Diaconorum,
Decanorum & aliarum, cum ipsa inter
Lutheri & Caluini opiniones vacilla-
ret, orationes priscas obseruauit, im-
positiones manuum, ordinationes E-
piscoporum, consecrationes, religiosas
trabeas, castulas, Sacerdotalia suppura,
humeralia, longas vestes, psalmodiam,
cruces, candelas, suffimenta, tympana,
aliaque extēra, annatibus & decimis

retentis, quibus æternum suum auge-
ret, sigillo ad litteras fitmandas, quæ
ad Ecclesiastica munia pernivitent,
speciali destinato, ne temporalia cum
spiritualibus confundentur, & per-
manet imago saltem aliqua in An-
glia agonizantis Ecclesiæ. Hæc tum
Religio in Anglia seruata, quam tu ma-
xime in Carolo I. arguis, & Miltoni,
dum a dis. Non potuisse eum eam puri-
tatem Religionis conservare, ab impurissimis
Episcoporum traditionibus & ceremoniis sub-
ingum missum.

Pag. 8.

Igitur ut Rex, potuit Carolus tributa
imponere, arces extruere; & pæsidiis
firmitate. Ut caput Ecclesiæ lux, super
spiritualia ordinare, ceremonias au-
gere, vel minuere. Ut Christianus,
easdēm seruare. Audiebat lēpe a Lau-
do, quod Augustus olim a Mecenate.

Divinum illud Numen, omni modo, omni **Dio Cassius**
tempore, ipse cole, iuxta leges patrias, & lib. 52.
alijs ut colant effice, eos vero qui in diuinis
aliquid innuant, odio habe & coērce, non
Deorum solum causa, quos tamen qui con-
temnit, non aliud sane quidquam magni fe-
cerit, sed quia noua quedam Numinia intro-
ducentes, multos impellunt ad mutationem
serum. Vnde coniuraciones, seditiones, &
concionabila existant, que res profecto ma-

name sunt conducibiles Principatus. Quod
vetum suo damno Rex expertus est,
diuersis Sectariis, inter quos sedicio-
fiores Independentes, in eum conspi-
rantibus. Et certè Maiorum instituta
tueri, sacris, ceremoniisq; retinendu, sapientis
est. Hoc totis viribus ut efficeret, Ca-
rolus conatus est, sed Nouitij sectario-
rum, sunt enim innumeræ in Anglia
sectæ, ut in suas partes Rex transliteret,
intendebant, hoc est, ut sceptro relicto,
priuatus efficeretur. In secta quippe
Independentium, nullus superior, a-
quales omnes. Hoc è Caluino, qui
cum docere conatus esset Monarchiam
non esse optimum regimen, addidit.

lib. 4. In-
stitut. c. 6. Etiam si esset in politica administratione re-
gimen optimum Monarchia, tamen in Eccle-
sia non esset, cum nullus homo dici debet
caput Ecclesie, non solum principale, sed
etiam ministeriale. Hinc independentes,
nec Regem, nec caput Ecclesie vo-
lent, nisi abcessum. hinc ipsi apud au-
res Caroli insurserabant, si pacem &
concordiam vellet, omnem authorita-
tem, omne ius Regium ciuraret, quod
& Bellarminus Principibus excommu-
nicatis persuadere nititur. affirmans,
Regi etiam iniustè per excommunica-
tionem Regno excusso, nihil illi no-

Cicero 2. de
diuinitate.

lib. 4. In-
stitut. c. 6.

in Barclaii
c. 3L

57

tituram sententiam abdicationis, si patienter expectet, ut is qui Regnum eius inuasit, patefacta iniustitia sententiæ, Regnum illi restituat, quasi vñquam aliquis ex usurpatoribus, restituerit ademptum sub imagine anathematis Regnum. Hoc scilicet tandem expectant & expectabunt Galli, erexit sibi ab Hispano Nauarre Regnum. Hoc Parliamentarij scilicet à Carolo intentis precibus poscebant, ut se sponte Regno abdicaret, sub conditione integrum restitutionis, si resipueret. Sed quomodo ex postfacto, exuto Regnis Carolo, illum Independentes restituissent, apud quos nullus Rex, nullus dominus! Aut quomodo eadē, quæ illi, credere, qui quod credant se adhuc nescire profirentur, apud quos quisque quod placet, quantum placet, credit, dicunt enim. *Expectare se maio.* Reggius de rem in dies lucem, donec omnes Ecclesie ad statu Eccles. Congregationalem viam, que sola Primitiva in Anglia sit, velut ad centrum immutabile, perueniant. pag. 58. &
Eò iam insanis lapsi, ut pro absoluta toleratione omnium Sectarum, voce, scripto, & gladio pugnare parati sint. Scepticisimum cum mutabilitate in opinionibus & fide probant, ita illos error, ut Amor Plantinum amatorem, lapsos animo in-

in Cistellaria,

dificat, fugat, agit, appetit, rapit, retinet, iactat, largitur, quod dat, non dat, deludit, modo quod suavit, dissuadet, quod dissuavit, id ostentat. Nihil certi habent, expectantes venturos dies ut sapientiores fiant. Interim Regimen Ecclesiae quodcunque sit dānant. Iam ut rei effici possint, acie vincendi sunt, nihil enim magis vites auget, quam licentia. Segnibus satis ante consiliis peccatum erat, agendo audendoque securitas Regia creuisset. Dum Rex Fortunæ & temporis applicare consilia sua tentabat, præda seditionum fuit. ciuale dominantis ingenium, subditorum odium, vel potius malevolentia, multum valuit ad hanc pestem, omnia inutilia ubi fides, probitas, pudor, disciplina, & Religio pessum iuerint. Hæc ægri Imperij indicia ad omne facinus subditos armauerunt. Una vetus causa bellandi, ambitio, & avaritia, Illos pernisse putos quibus perire pudor. Dic, sodes, Miltoni, quæ nouæ arcæ à Carolo extuleræ quæ præsidiis munieræ, quæ ceremoniæ tam exosæ, tam contra Religio, nem, in Anglia receperæ, & quando ista f. Etia sunt: licet ista nec culpæ nec error in: confinia sint? non enim creditur accusatori, nisi certas arguuntur.

39

probationes, & si satis fuerit accusasse, quis innocens erit. Nisi constet de re, de causis, exitu, tempore, locis, personis caduca est accusatio, & mendax & calumniatoria. Alia & eadem inuidiosissima criminatio est.

V. OBIECTIO.

Qui cum Parlamento sepius pollicitus esset, & edictis atque execrationibus confirmasset, se nihil contra Rempub. acturum, eodem ipso tempore & Papistarum delectus in Hibernia habuisset, legatosque ad Danie Regem misisset, qui arma, equos, stipendia militem, contra Parlamentum peterent.

RE VICTIO.

Contra Naturam facis Miltoni, qui armis petito defensionem tollis, leniter qui sanguinum sapiunt magis, anne & istud contra Remp. si Rex caput suum, si dignitatem aduersus hostes defendet, si auxilia a subditis, a consanguineis, a federatis poposcerit, etiam euocaturus alienos Deos, si sui cessarent. Vis inermem opposuisse corpus vulneribus, & concitatum in se tempestatem vtronea mente satiasse, animus seruando corpori non perdendo conditus est, curat istud maxime, ne quod malum capiat, nemo sanx mentis

ultra se in sibi paratas plagas congecerit. Ego suppositum Anglię Parlamentum non dubitabo Typhoni assimulare, qui Terrę atque Erebi filius, ignem spirabat, ex humeris centum capita draconum eminebat, in cruribus viperarum spirę, per eum Agyptus deuastata, Osiris Rex optimus occitus: ideoq; Typhonem vim quandam malam, & tyrannicam Agyptij Sacerdotes interpretari solent, à qua omnia incommoda fluenter. Per Parlamentum seditio excitata, venena diuersarum Religio-num sparsa, vastata Anglia, Rex occi-
sus, & innocens, & benefactor. Si Ty-
phonem Osiris occidisset, regnasset diu
& pacifice. Si Carolus Parlamentum
non tentasset abolere, sed aboliuisset,
viveret honoratus & gloriolus: tum
enim maxime rebus suis male consule-
te incepit, cùm ut Parlamento faueret,
sententia eius contra Straffordizę Du-
cem datę subscripta. Cùm Parlamen-
to concessit, ut quando, & quories vel-
let, coiret. Ius Regis erat, quos Ma-
gistratus, quos Senatores volebat, in
Superius Senaculum collocare, conuoca-
re eos, qui in Inferiore iudicare so-
lebant, eisdem confessus pro Inbrio
abrogare, cur non potuit & Par-
lementum

*Hesiodi
Theogonia.*

Laurent.

*Pignor in
mensa Ista.
ca.*

mentum ; quod prædecessores eius
instituerant , abolere , multò magis
obnoxium sibi reddere , cùm nemo
nisi quem Rex volebat , in maius Se-
naculum admitteretur , quem puto ; &
fideles ministros , & probos iudices ,
ob id sibi maxime obnoxios , eligebat ,
non seditiosos , & legum omnium
ignaros , quod postea factum , Parla-
mento sui iuris a Rege facto , ut quan-
do , & quoties vellet consedere sibi li-
ceret . Reges fornici similes sunt , si
detraxeris lapidem corrunt , si de au-
thoritate & iure quidpiam Reges de-
trahi sibi permiserint , in immensum
ruina crescit , donec in totum succidat .
Ex hac enim sessionis lege cōcessa , ve-
lut ex hydræ capitibus innumera mala
prodierunt , Parlamento sibi cuncta
arrogante , & plebem instigante , ut
dissidentes à Nouatorum tentiis Se-
natū pellerent . Pars ejcta , pars sua
sponte Senatū cessit . Rex quinque è
plebeiis , vnum e proceribus lese Maje-
statis postulat , clamant qui in Senacu-
lo in fieri erant , priuilegia Parlamen-
ti a Rege violari , cuius ut eluderent ac-
cusatiōnem accusatos subducunt , qui
post aliquot dies turba innumera ciuiū
armatorum cincti , ad Comitia proce-

dunt, Regemque cogunt ad fugam. Solido turridior Tamelis, in exiguâ
hiatre, Regem Reginamque accepit,
vtrumque super elatas vndas, veluti
triumphantem etiam cùm fugeret, &
Nox nunquam alias obscurior, vt se-
cute VVindioræ palatum obtineret,
suis tenebris procurabat. Inde, Regina
ægide in transmarinas partes dimisit;
Rex ad Parliamentum scripsit. Diceret,
quid tantis tumultibus à se peteretur, se, vt
decebat, Parliamenti caput, & populi patrem,
Reip. securitatem procuraturum. Militiae
ordinandæ potestatem Parliamentarij à
Rege petunt, vt solus Rex sine armis
eiser, abuenti, arripiunt. Dum hinc
Parliamentum omnia ad se trahere ni-
titur, inde Rex luce authoritatis aliquâ
saltem partem retinere, bellum a Par-
liamentariis incipit, Londonum rebel-
lat. Ministri Calvinistarum, Cleri im-
mensos redditus ad se deuoluendos spe-
rantes, classicum sonant, fit collatio
pecuniarum a populo, sub libertatis
inari spe, ad colligendos & alendos
exercitus, multi sua nomina dant, velut
ad militiam sacram, Terrestri exercitui
comes Essexia, maritimo comes VVa-
ruicensis præficiuntur. Bona eorum,
qui Regiis partibus aut fauebant, aut

63

fauere putabantur, ipsiusque Regis, &
Reginae, & Valliae principis, patrimo-
nia, & dotales fundi, direpti in vsum
belli. Rex vagus & profugus in Vallia
tandem finibus exercitum conscrip-
tit, non ære emptum, sed fide conspi-
cuum. Præcipui e nobilitate Anglicana
quibus Regia salus cordi erat, Bata-
uorum legiones aliquot a Regina cō-
scriptæ, Scotica, & Danica agmina acie
impleuerant, hæc subsidia Regis in
afflictis rebus, quod cur illi criminis de-
tetur a Parlamentariis totis viibus in-
stantibus, non video. Non enim Rex
prior signa sustulit, sed populus cum
Parlamentariis; restitit, non intulit
bellum.

CALVMNIA VI.

*Qui cum hæc non succederent, secretiora
ad Hibernos mandata dederit, quibus iube-
bitur, omnes Anglos Hiberniam colentes uici
dari, unde quinque C. M. Anglorum, in
summa pace cæsa sunt.*

REFUTATIO.

Postquam Miltonius reum egit Re-
gem. *Quod detectus Papistarum in Hiber-
nia habuerit, quibus augeret exercitum
contra Parlamentum addit, ad eos secre-
tiora mandata dedisse, quibus iubebantur*

omnes Anglos Hiberniam colentes nec dare.
 Certe longe antequam bellum ciuile in
 Anglia eslet, Angli Hiberniam colentes
 sox tyrannidis penas meritas dede-
 rant. Historia ista ab origine prima
 repetenda est. Hibernia saluberrimo
 sub aere, licet Anglia Septentrionalior
 sit, nec nimios Hyemis rigores, nec
 Aestatis ferores tentit, pascuis fructu-
 simis. Angli, qui litus oppositum in-
 colunt, pabuli laetitia alecti, primis
 greges, pecorâq; in eam transuixerunt
 sub pastoribus & bubulcis, subitariis
 casis ibi erectis, contenti: tum ipsi
 pastorum bubulcorumque domini, cer-
 tum lucrum captantes, cum suis fami-
 liis in eandem transfretauerunt, stabi-
 litasque colonias, nouis incolis au-
 xerunt, alieno caelo & solo, veluti suo,
 pro lubito videntes, numero, & religio-
 ne Hibernicæ contrariâ, timendi. Hinc
 factum ut dominari vellent, quantum
 volebant agri rapere, & vi Insulanos in
 suam sectam & Imperium cogere. Hinc
 dissidia, mox bellum, in quo plures
 Angli ceciderunt, non quinque C.
 M. nimia enim est hyperbole, sed cir-
 citer L. M. non *in pace summa*, sed in
 bello aperto, & per infidias. Maxima
 istorum in Ultonia clades, Ducibus

Guillelmo Persono, & Ioanne Burlacio, qui concilia Nouatorum persenserant, tum euertendæ Religionis Catholicae per totam Angliam & Hiberniam, tum abdicandi Regis, & immunitandæ Reip. iam enim consilia eiusmodi agitabantur ab anno sal. 1641. quo literæ interceptæ in Anglia scriptæ ad aliquot Hibernos Anglicæ factionis, quibus significabatur, Papistas prope diem ad ciurandam Religionem cogendos, aut in Virginiam deportandos. Quo audito, Sacramento plurimi Hiberniorum addixerunt, se pro Religione Catholica, pro salute Regis & Reginæ, potius morituros, quam Religionis & Regni eversionem passuros, ob id, iugum graue ab Anno 1641 ante annos ferè centum sibi impositum, excusuros. Ormonia: Comes a Rege Prorex in Hiberniam missus, qui turbatas cōponeret. Fœdere in annum pacto, Catholici pecuniam & commēatum ad Regem mittunt, qui tum Oxoniæ priuatus, sine uxore, sine liberis viuebat. Hoc subditi, Deum, & Regem colentes, fecerunt, ab ob id, aut iste reus, aut illi rei! Belum interim in Anglos crescebat in Hibernia, Ioanne Rinnuccino pacem impediēce.

1642.

1645.

Ingens Parliamentariis exercitus quo Regem peterent, cuius imperium Thomae Fairfaxio nobili Anglo traditur, hic Plymōtham expugnat, Salopianam intercipit, nauēsque aliquot Regias cum tormentis bellicis: totāque terē Cambriam, specie libertatis recuperandæ, Vintoniampue populatur. Hæc inter, Rex, ne ociolus esset, ad defensionem se apparat, arma, & vires suas expedit, oppida à Caleda Oxonium usque extensa, presidiis manit. Duo illi exercitus, unus apud Oxonium, alter apud Cambros sub Carolo Princeps eius filio, qui Cambriam ad Penbrochiam usque statim recipit. Puis Fairfaxiani exercitus inter Pontefractum & Ferribridgam a Regiis exsæ, Langdalo Duce: extra pugnam nihil fecit, quoniam ea miserrima est victoria, que sanguine cœcum paratur. Non ita Parliamentarij, qui solitudinem & stragem etiam in non repugnantes faciebant, statim a recepta clade, supplementum habitum, Essexij, Manchestrij, & Walleri copiæ Fairfaxianis adunatae, qui solus dux exercitus permanit, reliquis abdicantibus imperium. Mox ad Nasebim pacatum cominilem, e quo belli finis expecta-

batur. Multi e Regiis oppetiēre. IV.
 M. captiuorum Londinū missa, re-
 bellum animos auxēte. Scoti; fu-
 gienti Regi auxilium ea lege promit-
 tunt, si uniformem Religionis cultum
 ab ~~virtutis~~ Regni incolis probatum,
 sua auctoritate firmaret. Cū & alia
 factio subito inturrexit, querentium
 a Regis a Parliamentariis cuncta vastari,
 clades ab us factas, quas vix multorum an-
 norum felicitas sit sarcitura; multiplicato
 numero dominorum, augeri serisiendi vilita-
 tem, si pacem nollent, & Regis & Parla-
 mentariis arma ostensuros. Inclinabant
 tamen in Regis partes, dicentes, plus se
 uno biennio, a Reformatis perpessos esse,
 quam per CC. annos sub seueriorum etiam
 Regum imperio tolerassent. Nec spem ullam
 felicitatis, nisi iunctis cum Rege annis pro-
 tem pacem vlciscantur. Ceterum hæc om-
 nia Fairfaxij seu virtus, seu fortuna di-
 uertit, in patentibus Sommeretiæ cam-
 pis, Regio exercitu per Malleum Le-
 gatum profigato. Palantes multi Par-
 liamentariis se adiunixerunt, oppida,
 urbētque plurimæ ad eosdem defec-
 runt. Singula hæc enarrare me oport-
 tuit, a Gregorio Hornio desumpta, ut
 ostenderem Anglorum cædem in Hi-
 bernia inscio Rege factam, addo &

lib. rer. An-
glican.

contradicente Rege, ne cum probante & iuuante, literæ evim eius apud eum authorem extant ad Ormondium & Clamorganum, quibus eam licentiam Hibernorum damnat, iubetque cum istis & Anglis Hiberniam incolētibus, quoque modo pacem fieri, aedita conditione, ne Romanorum sacerorum restitutio feret. Cogitabat quippe Rex prudensissimus, se ab Anglis Sectariis destituendum, si vel cauillum Hibernis Catholicis concessisset: sed praetextus belli & excindendæ Monarchiæ quærebatur, & cum a cultu Romano Hibernos Rex arcebat, eosdem à sui obsequio alienabat. Namque S. Pont. legatus, monachi aliquot, & Pontificij, Regiam causam defensuerunt, simul atque isti pecunias ad bellum obtulerunt, aliisque ab Italia & Hispania venturas promiserunt, si se Hiberni Romano Pontifici, aut Hispaniæ Regi tradere vellent. De Rege Angliæ nulla tunc mentio: neque enim tam aduersus eum bellum erat, quam ut alia Reip. forma institueretur, quæ tamen aliter constitui non poterat, quam Rege & eius familia e viuis sublata. Hinc Clamorganus, Regiis partibus in Anglia per Fairfaxum, & eius Duces afflitis,

69

Regiam autoritatem in Hibernia as-
sumpsit, inconsultoqne & contempto
Rege, quia nihil tuoc imbere poterat,
Romanæ Religionis cultum restituit,
quod factum, sectarios omnes a Rege
alienauit. Nec mora Monstroso bis
victo, debellatōque a Lesleio, Britolia
totusque Occidens Scotiæ a Rege des-
ciuit, qui cum, ut iustum erat, auxilia
vndique in hostes peteret, questi
Parliamentarij hostem sibi toto orbe a
Rege quarti, ipse ad Parliamentum li-
teras dedit, quibus Clamorgani secreta
cum Hibernis pacta damnabat, pacem-
que ab eo supplex orabat. Auersante
Parlamento, in Oestrimidum insulas,
quas hodie Sylinas dicunt, Græci
Cassiteridas, Rex fugit, mox in castra
Scotorum, a quibus desertus, & Anglis
Parliamentariis proditus. Hæc summa
terum, qua Regem apparer subditis
suis nunquam intulisse bellum, sed
illatum sustinuisse; non Hibernis Pon-
tificiis, non aliis auxiliartibus, sed
paucis qui Regis saluti studebant, sibi
& Regno militantibus. Neque eum
Anglorum in Hibernia cædem iussisse,
sed vetasse. Cumque vis hostium præ-
valuisset, nunquam eum pacem auersa-
tum, sed hanc etiam cum integer &

1646.

Augustin.
vtra Faust.

Pag. 6.

76
victore esset, petuisse. Verum illi, illi
Parliamentarij, publicis calamitatibus
& Regiis nunquam satiati, insultantes
postremo victo, Episcoporum adem-
ptionem, Directorij stabilimentum,
Hibernicum bellum poscebāt. Contra
Rex, omnibus veniam & pacem. Ordo
autem mortalium paci accommodatus, hoc
poscit, ut suscipiendi & deponendi belli au-
thoritas & consilium penes Principes sit.
Negat Miltonius, optatam vñquam a
Rege pacem fuisse, ne tum petitam.
Verba eius sunt. *Vide quām meditatum
nobis fuerit, quām non tempora & modos
Regis abdicandi. Quas res ab eo tum propè
modum victore multò ante postulauimus,
que nisi concederentur, nulla libertas, nulla
salus populo speranda erat, easdem a captivo
supliciter, haud semel, immò ter & amplius
petiuimus, toties repulsam accepimus. Bo-
nām fidem imploro lectores, perpen-
damus quæso conditiones pacis Regi à
Parliamentariis propositæ, si iustæ, si
licitæ vñquam fuerint. Nolo omnes
restringare de multis pacis transcribam,
quæ ad Regem Nouocastri degentem,
à Parlamento ipso 15. Iulij, Anno 1646.
solemniter missæ sunt.*

I. *Ut feratur actum de abolendis & amo-
yendis omnibus Archiepiscopis, Pralatis, co-*

71

rumque cancellarii & commissarii, Decanis, Capituli, Archidiaconis, Canonicis, Prebendarius, Cantoribus, Thesaurarii, Successoribus, Sacristi & omnibus eorum ministris.

RESPONSIo. Hoc Rex concedere Parlamento non potuit, inaugurationis sua die Sacramento adstrictus, Ecclesiam Anglicanam in ea, qua tunc viuebat Religione, quam ipse a patre accepere, conseruare.

II. *Vt statuta de conuocanda & continuanda Synedo Theologorum, acto Parlamenti sanctantur.*

RESPONSIo. Nihil tyrannicum magis, quam, aliquem, ne tum Regem, cogere velle ut aliquid credat, quod ipse non probat, a quo dissidet. Praeterea in hoc maximè dignitati sua Rex derogasset, qui cum in Anglia caput Ecclesiae diceretur, quod ad se solum pertinebat, Parlamento concederet, ut que tot capita in Ecclesia Anglicana essent, quot in Parlamento Senatores, qui de rebus Ecclesiasticis iudicarent, ipsum ad id tantum creati ut controvierias iuris & facti, circa temporalia, decident. Non tot hydræ capita, nunquam horribilis monstrum.

III. *Vt Reformatio Religionis in exta for-*

*dus sanciatur acto Parlamenti, prout vera,
q; domus consultatione cum Theologi habita
conueniet.*

RESPONSO. Hoc docet Reformatos
ab omni Rep. expellendos, cum simul
atque inualuerint, necessitatem omnibus
imponent credendi quod ipsi ius-
serint. Cum autem a Reformatis Rex
dissentiret, non debuit cogi in Refor-
matorum acta, nec Parlamento, aut
Synodo permittere Spiritalium desci-
sionem, e qua Regia fides penderet,
maxime contra Religionem a tempore
Henrici VIII. in Anglia receptam, in
qua Rex educatus. Quo concessio, ipse
Rex desineret esse caput Ecclesiae An-
glicanae, substitutis in suum locum
Parlamento & Ministeris Reformato-
rum.

**IV. Ne Missa Pontificiorum in Aula, aut
alia Regni parte, celebraretur.**

RESPONSO. Hoc contra tabulas
nuptiales Regis & Reginæ, quibus
cauetur, ut in Aula, in sacello Reginæ,
Missa celebretur. Sine qua conditione
nullæ nuptiæ fuissent.

**V. Ut Rex assentiatur Acto Parlamenti,
de suppressis in templis & Capellis inno-
vationibus circa Dei cultum.**

RESPONSO. Innouationes vocat,

quæ a centum annis retentæ, ab Ecclesia Romana ante annos MD. obserabantur. vestes Sacerdotales, altaria, cruces, fumigationes, cantus. Si quid in iis quæ olim recepta erant, innovatum esset, iussa suo id factum Rex negavit, utque antiquaretur, concessit.

VI. Actus de colligendis numis ad rependendas publicas obervationes, Rex adstipulatur. Si minus, quidquid in iis ab utraque Parlamenti domo fiet, aequa validum habeatur, ac si additus fuisset Regius consensus.

RESPONSIO. Paulatim ad id descenditur, quod ab anno 1640. Reformati moliebantur, scilicet, ut potestate Regi circa spiritualia crepta, eriperetur eidem & potestas circa temporalia. Idem qui Regem Tyrannum appellabant, quod subditis, suis tributa imposuerat, nunc eius subditis, ut obervationes quas ipso fecerant, ad bellum impensas aduersus Regem, rependantur, utque ob id imponatur tributum, volunt, velut id possint, subditi in subditos, quasi id bellum, quo omnia desolata, necessarium legitimum & utile fuerit. Eriam minas in Regem intentant, ne hoc illis concedat: statuuntque, ut ea exactio fiat, etiam illo nolente. Negavit Rex hoc se factum ne iure antiquo, quo

prædecessores eius Reges vsi fuerant; successores suos fraudaret, fundamen-
tali lege excisa, qua, non aliter Parla-
menti decreta rata erant, nisi illa Re-
gius assensus confirmasset.

VII. Ut Proceres & Municipalitati Angliae,
in Parlamento congregati, per totos XX annos à 1. die Iuij 1646. armant, enutriant,
dirigant, omnes dominationis Anglicæ terre-
stres & maritimos exercitus. Ut perduellionis
reus habeatur, qui iussus à Parlamento arma
deponere, parere recusat: etiam si à Rege
speciali commissionem habeat, magno si-
gillo comprobata, ad delectus conscribendos.

RESPONSIO. Crescit famæ ciborum
abundantia, Parlamentum præcedente
atticulo, possebat, ut à Rege sibi con-
cederetur, colligere numeros ad repen-
dendas publicas obærationes. Nunc
Intet regnum XX. annorum inducitur,
Rege viuente, & intelligente, per quos
annos priuatum se intelligat, Parla-
mentum vero supra se, qui si arma ius-
sus deponere, recusat, & ipse reus sit
perduellionis Rex scilicet perduellis in
subditos. Sed quomodo arma ponere
inbebitur Rex, si omnes tum maritimi,
cum terrestres exercitus in potestate
Parlamenti fuerint. Aut quomodo
Rex esse, si imperare exercitibus illi

denegetur, cum inter iura Regia hoc *Monarchia* p*ri*incipium sit, pro lubito, nullo etiam S. *Pontif.* consueto, exercitus conscribere, vnde *inter* veros *Carolus* eo iure priuari, nec debuit, nec *monarchs* potuit. Saltem viginti annorum som*Anglia* Re*nus* immittendus fuerat huic *Regi*, ne *gem* *nume*
se per tot annos, priuatum meminisset, *rat*, *cuius* *sero* enim obliuiscuntur, su*x* *authoritatis* *sceptrum* & *tatis*, qui regnauerunt. *vita* *attin*

VII. *Vt* *omnes* *proceres* *creati* *à* *die* XXI *gere*, *nulla* *May* *An.* 1642. *qua* *sigillum* *Parlamento* *lex*, *nulla* *eruptum* *est*, *nec* *consideant* *in* *Parlamento*, *ratio* *subdi*
nec *sufragium* *ferant*, *sine* *utriusque* *domus* *tis* *permittit* *Parlamenti* *consensu*. *Vtique* *honne* & *di* - *ut* *cumque* *gnitate* *careant*, *quicunque* *à* *Rege* *ab* *ea* *die* *tyrannice* *se* *titulis* *honorificis* & *potestatibus*, *insigniti* *gerant*.
sunt.

RESPONSIO. *Post* *arma* & *Imperium* *in* *exercitus* *Regi* *eruptum*, *quæritur* *vt* *tādem* *per* *partes* *diminutum* *Regnum*, & *Regia* *potes* *tas* *decidat*. *Regum* *Angliae* *istud* *proprium*, *pro* *natu* *Magistratus* *creare*, *titulos*, *sedes*, *iurisdi*
ctiones, *dare*. *Cui* *priuilegio* *Carolus* I. *renunciare* *non* *potuit*. *Hæc* *omnia* *Parlamentarij* *sibi* *arrogant*.

IX. *Vt* *quicunque* *Regem* *sequuti* *sunt*, *amouentur* *à* *Consilii* *Regis*, & *arceantur* *ab* *Aula*, *neque* *ad* *munia* *Reipub.* *admo*
ueantur.

RESPONSIO. Hoc subditos à Rege exigere, nimis tyrannicum est, cùm nemo etiam in summis dignitatibus positus, cogere possit vel minoris notæ ciuem, ut famulum, vel ancillam domo sua inuitus expellat. Armis sublati, amicis & familiaribus pulsis, etiam Aula eliminare oportuit eos, qui partes Regias sequuti fuerant, dignitatibus bonisque spoliatos, iuxta conditiones sequentes.

X. *Et qui in conuentu Oxoniensi federunt mensa Octobri An. 1644. contra Parlamentum Londinense, amoucantur etiam à Regis Consilis & Aula, Reique perduellionis habentur, si aliter federint. Hoc idem de iis, qui Parliamentum Londinense reliquerunt, ut Regi adhærent, statuantur.*

XI. *Et Magistratus, omniq[ue] officio & dignitate arceantur, qui in armis contra Parliamentum steterunt, utq[ue] eorum bona publicentur.*

Haec tenus inauditum, ut qui Regis partes sequuti sint, iidem in Regiae Majestatis crimen inciderint, & ob id, bonis exuti, dignitatibus priuati, & relgati. Luporum est ista expostulatio, amicitiam quibus promittentium, si custodes suos, canes abegissent. Quænam ista quælo cōditio est, Parliamentū

Repræ-

77
Repræsentatiuum, contra verū Re-
gem & aignatum, exigità vero Parla-
mento pro Rege stante, ut perduellio-
nis reus, bonis & patria cedat.

nullo se limite claudi

Sustinet ambitio, vastæq; superbia mentis,

Tyranni nimis ab omnibus ri-
ment, instarque pestilentis sydetis
grassantur, inferantque solitudinem,
lateque vallant, quidquid virtute ful-
get, hoc bellum improbi probis inge-
runt, per sceleris immanitatem tuti,
Intet malas attes, nemo pudorem ser-
uat. Fortuna multis rebus erupis, Re-
gem ad patientiam seruauit, populom
ad paupertatem, in bello quippe ciuili
quodcunque accidit, plebs pio victa
et.

XII *Ne cum Hibernis pax fieret, nisi de
affensa utriusque domus, jaclaque et irrita
ejet.*

RESPONSIO. Vide, quām pacis &
concordiamantes sunt Parlamentatij,
qui hostibus etiam post cades innu-
meras se dederintibus ignoscere nesciūt.

XIII *Ut præsides gubernatoriisque Hi-
bernæ à Parlamento nominentur. Cancella-
rius item & Questores, ceterique Magis-
tratus.*

RESPONSIO. Post Angliam Regi

F

exceptam, eripiter & Hibernia, vbi iam
soli Angli, Insulanis pene omnib⁹ neci-
dati, viribus eueris, terra omni deso-
lata & defetta. Annon puerorum hic
Iudus quem vocant. Regis spoliati?

XIV. Ut militia ciuitatis Londonensis
etisque libertatum, si peaces domum Maiorem
& seniores alios in communi eius Senatus
congregatos. Turrisque Londonensis sit in po-
testate Londonensium.

RESPONSO. Amotis amicis, custo-
dibus, familiaque ipsa Regia, cum uxore
vib⁹ ipsa Regni caput, post creptam
Hiberniam, ius Magistratus nominan-
di, Regi cum turre adimitur, etiam &
magnum sigillum sic enim ferine iste
pacis propositae conditiones conclu-
duntur.

XV. Ut cuncte donationes, commissiones,
scripta, actiones, & alia signata magno si-
gillo Anglie, in potestate dominorum, alio-
rumque deputatorum, ab utraque Parlamenti
domo, consignetur, validaque sint, eque ac si
a magno Regis sigillo signata fuerint. Ea au-
tem omnia inutila quia Regis sigillo magno
signata fuerint à 22. May 1642. Idem cau-
tum de obligationibus magno sigillo Hiber-
niae firmatis, à 15. Septembris 1643.

RESPONSO. Hæc ultima quassatio
arctis, torum aedificium iactatam

illidit solo.

*Iam totas dormire potes Rex Carolo lucis,
Qui quidquā eripiat iam tibi nullus erit.*

Insigni nimis illud Regni præcipuo, magno scilicet sigilio adempto, quod mandata tua, edicta, diplomata, firmabat. nam quamvis diuina manus illa scripserit, aut subsignauerit, nisi cera sigillo regio impresta sericis filis aut aureis adstricta, de iis literis pependit, nullo momento sunt. quamvis, inquam, infra literas, istæ literæ M. D. inueniantur hoc est, *Manu diuina, fidem* non facient, etiam si purpureæ, etiam si aureæ sint, quas Isaacus lib. quarto vocat, *scriptiones putpureas: Zonaras, aureas.* Dixi sigillum præcipuum esse insigne Regium non tantum quia illo de voluntate & iusu Principis constat, sed quia eius traditione imperium etiam traditur, eius ademptione admittur. Nisi si quando Rex illud vitro insigni, confiliario optimo concederit, eius fidei maxima quæque imperij committit, quem olim Questorem sacri Palatij, Logothetam Græci, Cancellarium Galli dicunt. Nicetas, custodem legum, Iustitiaeque, & Principis imaginem. Cui sub hac forma sigillum trahere Rex solet, tactis Euangelis. Tāo verba cōſti-

*Anthent Vt
facte nouæ
constit No-
sella 114 vt
diui. ius
subscript.
habeat. glo-
riosiss. que-
storiis. auth.
gloriosissimi
C. de diuersi.
rescript.*

lib. 7.

*tationis Cen-
tralis V. Gal-
lie Regis.*

juramento firmas, Regi te obsequere etissimum
fure, & illi quod ex eius maiestate atque a re-
tum Regia, tum publica esse cognoveris, ad
quem res quinque pertinib[us] fide optima & sine
fraude consulturum. Patrimonium eius, & c[on]spic[ia]re
publice pro viribus tutaturum, nullus alius do-
minis te unquam adducerum. Id autem
munus vii tantum mandatur, non
pluribus, neque viuente Rege h[ab]eredes
eius Regio sigillo vti possunt, nec
Parlamentum, quod obediens Principi
etiamque edictis, eo firmatis, par est,
non autem inuallidare ea quae Regio si-
gillo obfiginta sunt, omnis enim po-
tetas Parlamenti a Rege, cui nou pa-
tire majestatis crimen est. *Vnum In-
perij corpus unius Imperio regendum videtur.*
*Par[is] interist, omnem potestatem ad unum
conseru[er]i. Parlamentarij contra, ad se
omnia Regni deuolui volunt, & vt id
fiat, Regi imperant, Sed is ferinas ha-
sc[ec] pacis propositae conditiones, rejectis
de quo Miltonius in h[ec] verba queri-
tur. *Cum nulla de Rege spes esset, fit Parla-
menti consuitum illud nobile, ne qua deinceps
ad Regem postulata mitterentur, non ex quo
is tyrannus esse, sed ex quo insanabilis esse
cepit.**

O Insania! insanabilem vocat Re-
gem & dudum tyranum, quod incep-

*Tacit. An-
nul. 1.*

Pag. 6.

eas & iniquissimas pacis conditiones à
 subditis suis rebellibus imperatas, re-
 culerit, quod sui semper, etiam cum
 captiuus esset, meminerit, moxque sibi
 honoratus existimauerit, quam serui-
 re, & ad necessitatem parendi ab iis co-
 gi, in quos imperium, quod à Deo &
 Natura habuerat, legitimum exercue-
 rat. O nobile & generosum Parliamenti
 consultum, ne amplius quidquam a Rege
 postularet, quod in Parliamentiorum
 tyrannide nudum & facilem date se
 nollet. Quomodo autem isti deinceps
 ad Regem parentem postulata dedil-
 fent, si se Rex, quod volebant, scipsum
 exuctorasset, tunc enim esse desislet.
 Adeo cæcunisile Parliamentum Reptac-
 sentatuum Angliae, ut has conditio-
 nes, sine quibus Pax est, non poterat, Regi
 & victori, & victo subfiguandas dede-
 rit, vix adduci possunt ut credam, nisi
 ipsæ ab ipsis Parliamentariis vulgatae, &
 typis mandatae fuissent. Seditionem
 Catilinaria coniuratione barbariorem
 esse oportuit, qua solis improbis salus
 & authotitas quærebantur. , Lugete
 probi quotquot estis in Anglia, liber-
 tas vestra cum Rege vestro tumultata
 est. Eò acrius accendor, quod Scotos Extat ex-
 video, cōmunicato cum Rege consilio,

hortatio ha- persuadere ei conatos esse, vt iis con-
bita Nouo- ditionibus assentiretur, cum iam tunc
castris mense Parlamentum Regias naues, propu-
Augusto an- gnacula, arces, portus, vectigalia, tri-
1646. cum buta occupasset, & iubere possent, qui
nondum à solebant obsequi. Adeo corrupta om-
Scotis An- nia erant, vt iam nec Angli, nec Scotti
glie Rex Regem vellent, aut si vellent, exaucto-
traditus es ratum volebant: adeo nullum est tam
set. Impressa atrox crimen, nullus tam demens, qui
Lugduni socios, factores, laudatores, & similes
Batauorum sui non inueniat: nec infamiam me-
ap. Franc. tuunt qui sublimia scelera affectant,
Hackium. nec mortem, cum sepe honesta quæ-
1646. dam scelera successus faciat, & is ty-
 rannus sit, qui perit, qui visit, Rex
 legitimus: tantum valet ad assentatio-
 nem & autoritatem bona Fortuna,
 mala verò ad criminationem & dam-
 nationem. Certe Regi suo illudēbant
 Parlamentarij cum iūm factō ipso ex-
 anctoratum, rogabant, vt se exaucto-
 raret, volens & nolens Parlamentum
 videbat autoritate sua fungi, bonisq;
 suis & iniūibus vti. Addita uirio, &
 contumelia, vt scilicet Rex probaret,
 quod Parlamentarij fecissent, quod
 firmum volebant etiam si Rex impro-
 basset. Quid si Sane Menti litaissent,
 nec tantum scelus in Regem patrassent,

ant iam de patrato pœnitentem. **Quid**
 si post mactanam humanam & Regiam
 hostiam, insaniam reliquistent, post
 incendium Angliae vniuersale, familia
 regia expulsa, exclusa Regnis, prote-
 bus securi percussis, in exilium a' iis
 actis, qui Regi fauebant, resipuerint;
 expiata Mania, qua' sigillis tantum, &
 alliorum papaverumq; capitibus con-
 tenta esse solet, suus vigor Angliae re-
 deretur & in legitimum & generosissi-
 mum Principem consentitet, ad anti-
 quam dominum reuera, & Tyranno-
 rum crudelitate libertata? Hoc votum
 populorum est, hoc Deus iubet, hoc
 leges volunt. Sed cur cum Par'amend-
 tum omaia obtinetet, ut ipsi Scotti fa-
 tetur, in dicta exhortatione ad Regem,
Carolum omni potestate destitutum;
 viuere non permisit, miseriis suis &
 servituti quotidie immotientem, time-
 bant scilicet rebelles, si vita superfluis-
 set, ne pudore & pœnitentia populus
 inutaretur in melius, & Regem iniuste
 calamitosum, in integrum restitueret.
 quod ipsi proditores eius Scotti, quod
 Reformati cupere videbantur, ea lege
 Anglis Rege tradito, ne quid in vitam
 eiustarent, libera enim & salua de-
 bet esse Regis potestas. Sed Fairfaxius

Cromuelliisque, cum suis Independentibus, doct:inam Munceri, VViclefij & Caluini sequentes, affirmabant, contra omnes Theologos, iuraque diuina

Sleidan. lib. 8. histor. Zingliana & humana. Correctionem, que sit per illustrationem pœnæ, competere etiam subditis. Rebellionem in malum Principem esse ex lege diuina. Nullum dominum cuiuslibet, nullum prelatum esse dum est in peccato mortali, populares denique ad suum arbitrium dominos suos corrigerem posse. Quas assertiones, ut hereticas, Concilium Constanciense damnauit, iis hereticis Lutherus allenante videtur, cum docet, Licitum esse regum Principis a se remouere. Cum à Deo dicatur. Quis dicit Regi, cur ita facis, &c. in iure Ciuiti, Rex nemini par, nemini secundus, non modo superior si a gulu, verum etiam universis, merum habens Imperium, & in suo Regno Monarchiam obtinens, Regis dignitas est Dei, legis, & Naturæ donum. quod extra populi commercium perpetua Regni consuetudo stabiluit. Non eilet Monarcha si supra cum Parlamentum, aut populus l. i. C. ne elet, subjecit Deus Principi leges, & quis in causa sua index fideat.

l. i. C. ne elet, subjecit Deus Principi leges, & nulla lex Celsitudini eius potest imponi. Vnde Independentes Angli depoñendos & necandos Reges afferentes, non tantum videntur mihi Munceri, VViclefij, Lutheri, & Caluini discipuli,

sed & eorum incendiariorum & Regicidarum, qui postroetiam sèculo Iacobò proceribusque Angliae nitratopulucre per cuniculos acto, omnibusque qui Comitijs interesse debebant morte parauerant. Audi Borgoinium, Clementis Henrici III. Galliae & Poloniæ Regis intersectoris, magistrum, in hæc verba. *Si sine bello deponi Rex non posset, bellum ipsi inscrendum, si bellum inferri non possit, clavis è medio tollatur.* Ex iis *E manuscrip.* Miltoni monosyllabum istud vis de pto Guigtrahi, clavis. Cùm ait. *Annon equius, an-* nards, *non ad leges omnium ciuitatum accommodatus est, cuiuscumque criminis reum iudicio si- stere, sui defendendi copiam facere, lege con- demnatum ad mortem non immersum duce- re, ita ut damnatio vel pœnitendi, vel se colligendi spatum detur, qui in statim ut prehensus est, iudicata causa, pecudis in modum tra-ctare.* Scilicet ne anima cum corpore pereat: iuxta istud Cardinalis Bellar- mini. *S. Pont. M. à parcidis abhorrere, maximè ab imprevisis, propter anime simul & corporis perniciem.* Mariana postquam quæsivit, *An facultas sit, sicut armis, sic & veneno & herbis lethalibus ty- rannum occidere, concluit, & in eius vitam quacunque arte grassari co- cedum, ita tamen ut Rex haurire velenum*

in orat. eius
 habita Co-
 mitus Pari-
 siensib. an.
 1615.
 lib. de Rege
 & Reg. in-
 sit c. 7.

non cogatur, sed iuscis hauriat, aut vep̄e
veneno imbūta, aut fertis nūfis, interficiatur.
propter periculum animæ. O piæ frau-
des, ò clementes Regicidæ? inter quos
te Miltoni aliquando ponemus, cum
tuis Independentibus, cum iam Con-
fessores sitis mox, si Deus faxit, Mat-
tyres. Sed nec haereticis, haereticorum-
que fautoribus, qualis Carolus I. Epis-
copis addictus, istad beatum concedi
non debuit, vt praeuisa morte caderet,
quod in peccato mortali, ideoq; extra
numerum hominum, iam scilicet suo
iphius crimine mortuus, & occidendus.
Quid si tyrannus? eò constantius: at
tyrannus, is est nunquam, qui legiti-
mus est Rex, is porro Rex est legitimus,
successione, quem supra se, non sub (e
populus Angliae esse voluit, in acta eius
alligatus, verbis conceptis, se vitam
eius & salutem procuratum. D. Ber-
nardus. Si totus orbis a luersum me coniis-
raret, ut quidpiam molirer aduersus Regiam
Majestatem: ego tamē Deum timerem, &
ordinatum ab eo Regem temere offendere non
auderem. Nec enim ignorō ubi legerim: Qui
potestati resistit, Dei ordinationi resistit. Illi
namque perduelles & tyranni, quales
Parlementarij, qui arma sumunt in
Regem, qui ambitione, fraudibus, in-

omo 2. epi-
stol. 170.

sidiis, sortilegiis, in caput Principis
atmantur, iij, inquam, verè tyfanni, &
a quolibet è populo legitime occiden-
di, in reos enim majestatis, & publicos
hostes, omois homo miles est, tu tibi
si potes, ô Miltoni, caue. Nec enim
bonum est multorum dominium, sit
dominus vnuus, & vnuus Rex, animi
enim magni sunt a Ioue nutritorum
Regum. Si in eum deliqueris à Iustitia
qui eum custodit, & à comitibus eius
Geniis pro factis tuis vindictam ex-
pectato. Frattra victorias Parlamen-
tariorum & prospera initia Recip. An-
glicanae decantas Non durat, neque ad
extremum exit, nisi lenta felicitas & licet
pruini conatibus aspirare Fortuna videatur,
ad ultimum tandem temeritati non sufficit.
Praelores nunquam, nisi spoliis viato-
rum, & sanguine satiati, rotis inferuntur,
& Attilam magnis gestis ad famam
elatum, Fortuna deseruit

Homer. Il. 2.
cad. 2.

Stobæus
serm. 44.

Tacit.

Claudian.
de 6. Hono-
ry Conf.

qualis piratica puppis:
Que cunctis infensa frictus, scelerumque
referta

Dinitus, multaque diu populata carinas,
Incudit in magnâ bellatricemq; triremem,
Dum predam de more putat, viduataque
tasis
Remigibus, scissis velorum debilis alis,

*Orba gubernaclis, antennis fruca fralilis
Ludibrium pelagi, vento iactatur &
vnda.*

*Vastato tandem pœnas luitura profundo.
Hicte, tuosque, nisi resipiscitis, exitus
manet, & si homines defuerint, Ele-
menta ipsa in perniciem vestram iudi-
ciant. Sanguine miserrimæ & inne-
centissimæ domus satiatos, vel bellum
internecinum auferret, vel alia de cœlo
clades, vel Rhamnusia.*

*Dea elatis ob prospera viris inimica, &
vindex.*

Hanc Nemesim aliqui appellant,
quod singulis secundum facta pœnam
retribuat, alij Adrasteam, quod nemo
eius manum effugere valeat. Est potēs
Dea, lœdere hanc cauero. Oceani &
Noctis credita est filia. Quia scelerata
etiam de nocte, nullis testibus patrata,
vindicat. vtque Oceanus nunc fluit,
nunc refluit, victoriā dat & afferit.
Hanc Ultio & seueritas comitantur, ne
quod impunē maneat cœlus, nunquam
tamen satis est expiatura, quod in op-
timum Regem scelerati peccaverunt.
Dixi optimum, ne tyrannum, vt ipse
vis, ceteri agnoscerent, quem legitimi-
tum & iustum & protegendum ipsi
Regicidæ etiam aguouerunt, laſerioris

Confessus Senatoribus Sacramento
nupero ita alligatis, ad quod singuli
sponte venerant, in hæc verba. **Fidem**
& veram Allegantiam seruabo Carolo, Deo
gratia Anglia, Scotie, & Hibernie Regi,
hæredibus successoribusq; eius, & illos defendam,
ad extremum virium, & vite, & for-
tunatum cum dispensio, contra omnes con-
piraciones & conatus aduersus personam eius,
coronam & dignitatem. Accipe & Sacra-
mentum Supremi confessus, ut infra-
ctionis eius si non te pecciteat, saltem
meminetis. **Ego**, conscientia mea teste,
profiteor, atq; denuncio, Majestatem Regiam
solam esse sumam moderatricem huius Re-
gni, aliarumq; ditionum sibi subjectarum, nec
non omnium tam personarum, quam rerum,
tam Ecclesiasticarum, quam ciuilium. Iuro
me Regie majestatis eiusq; hæredilis, legitimi-
misq; successoribus, debitam fidem & obser-
uantiam, quantum in me fuerit, propugnatu-
rum & defensurum, & omnimas iurisdi-
ctiones, priuilegia, preeminentias & autho-
ritates quascumque vel concessas vel commen-
datas Regie Majestati, eiusq; hæredib. Non
idem in amore quod in Republica. Si
fidem indiuidua: sociatis uxori iurata,
sine causa violalli, sine pena es.

In Sacramento fidelitatis, quo sub-
diti, Regi: aut milites Duci a ligantur,

De potestate
Regis An-
glie in sub-
ditos, vide.
Elenchum
motuum no-
perorum in
Anglia.

Rofin. atiq. non ita, illud quisquis violat, mortis est
Rom. lib. 10. reus. Vetus est Sacramentū Romanoīū,

c. 3.

Lipſius ad iſtud Taciti Se ſalutem Principis omnibus rebus piaxpoſituros, neque ſe carius, neque liberos fuos cariores habituros ipſo Principē. Nulla gens vñquam Sacramēti violatores à poena excuſauit, alia, mortem inſixit: alia, carcerem, corpus terinendo, ſeruitutem, mulctam pecuniariam, exilium, feudi & bonorum & iuridictionis amissionem, ſecundum grauitatem criminis quod feloniam **gula. c. 15.** aliqui male vocauerunt, eſt enim **Dio lib. 59.** felonia, fraus, calpa, ſcelus, in I. omne §. probitas. Quæ licet in violatione **audac. d. D.** Sacramenti ipueniantur, non dicuntur de remiſt. I. Sacramenti violatio. Qui autem Regi **cum eo D.** aut domino ſuo iurat fidelitatem, teſt ad I. tul. pe- iſta conſiderare debet. **Incoiuine**, ne sit culat I. cu- domino in damnum de corpore ſuo: ratores. **D** tutum, ne sit ei in damnum de ſecreto de off. pro- tuo: **boneſtum**, ne sit ei in damnum de cur **Cæſar.** ſua leſtitia, vel ob alias cauſas qua ad I. ſi ad mag. honeſtatem eius pertinere videntur. **C** de deu- **Vt. e.** ne sit ei in damnum de ſuis poſ- rion I. ſed & feſtioneſib. **Fauile, & poſſibile**, ne id bo- § hec autē num, quod dominus ſuus leuiter facere **D ex quib.** poterat, faciat ei diſſiſtible: neve id quod **cau. mar.** poſſibile erat, redat ei impoſſibile. **C. mar. ad** Horum nihil poſt praētitum Regi iu-

ramentum Parlamentarij meminerunt,
sed perfidi & periuti, eum armis per-
secuti sunt, ultimoque affecerunt sup-
picio, eum inquam, cui, ut Regi &
domino suo Sacramentum fidelitatis
iurauerant, nec tantum ei, sed & eius
successoribus, quos inauditos eadem
qua Regem sententia, Regnis ad eos
deuolutis, priuauerunt, nec permiserunt
aliquem pro salute eorum orare: qui
eos denique in suam Religionem adi-
gere voluerunt, patriis sacris contum-
acter repudiatis, cum Rex cogniti Nu-
minis venerationem, certis legibus &
ceremoniis deuictam seruasset semper,
& suos seruare iussisset. Cum ille con-
scientiam in se recte rationis haberet,
bonorum malorumque factorum iu-
dicem atque indicem, correctorem af-
fectuum animæ & viræ pædagogum,
adeo ut neq; quidquam timuerit, quia
nihil admirerat, & innocentiam suo
sanguine, rectam honestique sequa-
cem, & aduersus ludibria constantem,
approbauerit, vnde gesta eius, sicut
anima, immortalia sunt. De prudentia
vetò & clementia eius hoc tantum
dicam, illum nec iussisse unquam cædere
nec spectasse. Cumq; Straffordiae Co-
mes, Laudus & alij capitis suppicio à

tit. 2. lib. 1.

Feudor.

Fulbert. in
epist. ad
Guilelm. A-
guitan. Du-
cem.etiam & a-
lio decreto
publicato27. Martij
1649.

Parlamento damnati fuissent, ægre, &
nisi coactum sententiis eorum subscrip-
sisse, lacrimisque profluis, Deum pre-
catum, vt si quid in sanguinem iustoru-
Parlamentum peccasset, ei remitteret,
Cumque magistratum & Senatorum
creatio ad eum solum pertincret, tamen
aliquando Parlamento concedit, vt
aliquos nominaret, & in Ordines suos
reciperet, nec quicquem in summos
magistratus accincerit, nisi de procœnum
contentu, non bella, non tributa man-
dauerit. Vnde de eo vere dici potest
quod de Stilicone Claudianus.

*Hoc quoque non parua fas est cum laude
relinqui,*

*Quod non ante fictis exercitus adficit
vitor*

*Ordine quam prisco censeret bella Senatus,
Neglectum Carlus, iam tot persecuta
morem*

*Rettulit, vt Ducibus mandarent prælia
Patres.*

*Décretisque tonæ felix Legiombus iret
Tessera. Normannas leges redisse puta-
mus,*

*Cum pro eram iussi simulacra cernimuss
arma*

*Omitto istud Regi exultale, permisisse
cum iunctis confederantes Parlamento,*

vt cum

vt cum ipfi libitum esset, coiret, & se-
deret, quodque ipsum statueret, se ratu
habituum. Hac Regis boni facta, si
seueritate temperata fuissent, viueret
victor, aut saltem siccus isset ad Manes.
Sed ille Diis Secundis non sacrificau-
rat, ad ea die qua ius vitæ & necis Par-
lamento suo reliquit, ne quem deinceps ipse ab eo damnatum morti exi-
meret, neque destitutum ab eodem ho-
noribus & ordini restitueret, nec ad se
prouocareret, abdicato eo iure quo
vtebatur olim Senatus consultis fir-
mandis. *Hoc Rex inbet.* Vnde optimū
Maximū Regum Seldepus eum vocat, *In epist. de-
q;is enim istius benignitati & facilitati dicat. lib. de
aliquem Principem comparauerit, qui domino
se ideò exarmauit, ut etiam hostes suos
in se armaret. In hoc ego peccasse Re-
gem non negauerim, auctis potestate
illis, qui occasionem rebellandi quæ-
rebant, quorum, ut Regi nullæ, sic istis
immodicæ libidines erant. Bonas artes
& pacem, illi malas artes & bellum co-
lebant, cuius si auditus Rex fuisset, Pa-
latinatum propinquis suis etrepum re-
stituisset, & procliuiores ad rebellandum
in hoc iustum bellum missos alienasset,
nullus sibi ab iis metus extra insulam
positis, & semper inquietatis ab alieno*

hoste. Difficilius quippe seditiones, specie coloniarum, in Angliam Nouam misisset, apud quos ea ratio regnandi iam praevaluerat, ut in eam aij non mitterentur, quam qui Regi vel Pontificia religioni fauere credebintur. Hæc indulgentis otio Principis culpa fuit, ceteri audendo & failendo peccaverunt, hinc ciuile bellum & principia doiotum, quos vocavit, nouam scilicet Rempublicam parturientis Regni, ex otio quippe bellum oritur, nec quidquam in agis ciuiles motus excitat, quæ res secundæ. Superba vndique, Sub Carolo I. consurgebant adficiâ publicâ, priuata eciam ad spectaculum & luxum usque. Mercatura latior in dies & queſtuosior. Iam promouerat patrie fines in utramq; Indiam. Hoc uno infelix Rex, quod cum opibus importauerit perigrina longè vitia. Vigebant insuper artes in Academis, in foris, in officiis, nusquam splendidiore cultu. Ditescabant insule nunquam superbiores. Iustitia ex prescripto legum administrabatur nec re aut vita spoliabatur quisquam, nisi ex iudicio legiuno eorum, quibus haec debent esse carissima. XIII. virorum contributum, Regni omnia ita administrata, ut in bonum publicum omnes conspirasse viderentur. Quid, & Miltoni, ab Anglo Caluinista dici po-

Elenchus
motuū nu-
perorum in
Anglia
pag 50.

est verius, & laudabilis de Rege op-
timo Maximo, parenti patriæ, ne ium
Tyranno. Quid de pietate eius dicam,
qui religiosos & pios homines semper
coluit, & septies in die genibus flexis,
quod Independentes damnant, multa
cum prece Deum adorauit, cum iitus
sactorum patios, quos à majoribus
aceperat, ecclendos diligenter, & reti-
nendos arbitraretur. Quid de absti-
nentia? qui parcus potus & cibi, fruga-
litatem in Regia setuauit: sobriam
mensam & pene solitariam habuit, ca-
stum cubile, certos liberos, famulos
paucos & obsequentes, utinam & sub-
ditos, vestem non exquisitam, sed mun-
dam. Qui denique is fuit, quem tu
Miltoni negas fuisse, cum in tua,

Cicero s. in
Verrem.

CRIMINATIONE VIII.

ita scribas.

Qui denique sumptuosius vestiretur, alie-
narum sœminarum pudicitia gestu & alloquo
insidiaretur, idem uxori amantior, quam
Reip. conueniebat: voluntati eius in omni-
bus obsequens.

EXCVSSIO.

Multum addit ad reverentiam splen-
didus corporis cultus, sed incira Regi
corporis atque ois rara species, om-

niumque membrorum conformatio,
natiuaque in fronte hilaritas, fucis ni-
hil indigebat, & comis & facilis adiri,
& succurrere omnibus. Omnes diuitias
in concordia coniugali & mutuo amo-
re ponebat. Nimium certe rigidus &
seuerus es Censor Miltoni, & ut puto
vnus è frigidis & maleficiatis, qui &
formosi, & iuuenis, & Regis manum,
cuius proprium est tangere, à tactu
formosarum puellarum arceas, vocasque
illud pudicitiae earum insidiari, quod
virbanitatis est, & consuetudinis in
Anglia nondum Reformatæ, vocasque
ob id Regem in ius, quasi manu com-
mittatur adulterium, nescius gratum
esse pueris veluti formositatis earum
testimonium, si amantes os suauiane-
uerint, papillas attractauerint, crines
spartos compoluerint, vestes terserint,
& id omne fecerint quod in libris de
arte amandi nasutus Naso fieri fas pu-
tatur.

Sit lasciva manus, dummodo vita proba.
Sed qua ratione fieri possit non video,
ut ille idem, ut afferis, insidiator fuerit
alienæ pudicitiae, qui & uxoris amantior
erat, quam Resp. comminebat, qui fieri,
inquam, potest, ut idem & adulter toti
Regno metuendus sit, & uxoris aman-

tissimus. *cerze coniugalis Amoris separatio*ne non admittit, nisi violentam. Gordianus iste nodus gladio secundus, hoc est, sola morte finiendus. nec ille statim adulter est, qui aut trahavit, aut concupiuit alienam mulierem, nec est tytanicum, alloqui aut gestu insidiai alienae pudicitiae, ut hic aletis. Negas enim & hoc alibi cum ait. Rex ob delicta quelibet primata, ut potest superum, adulterium & similia, si tamen plebitur uen tam iustitia quam aequitate id sit, ne plus turbarum ex morte Regis & rerum permutatione populo eueniat, quam boni ex uno & altero vindicato. Igitur secundum tuam sententiam Rex quidem ob adulterium puniendus, quid si mulierem ad illud pellicere verbis blandis attentauerit, an majus erit crimen ipso adulterio patrato! Scimus enim haec Amoris preludia tibi non placere, qui ob zelotypiam uxorem tibi morigeram, dissisteris, & ne quid culpe obiiceretur, praeceptis. Independitum tuorum istud addideris. Mirum *Hoc Ruggi* viri arbitrium sine uxoris culpa & indicis cognitione, facere sufficientem diuorti causam. Milton ob- Scilicet sationem nuptialem nescis, que siebat ad libetorum procreationem, in Anglia arantibus sub eodem iugo tarto & vacca; nec bouem Gamelium, nec lu-

defensionis
pag. 137.

nonem Gameliam nosti, nec aram Iu-
nonis lugē, ad quam quisquis litar,
cum uxore sua concorditer viuit. Me-
lius maritus ille apud Ausoniom

*Vxor viuamus, quod viximus, & tenea-
mus,*

*Nomina, que primo sumpsimus in tha-
lamo.*

*Ne ferat villa dies, ut commutemur in
euo,*

Quin iuvenis tibi sim, tuq; pueri mibi.

Talis Catoli fuit amor in proprio cor-
pore mortui, & in cōiugis corpore vi-
uentis, in ea fixus erat totus eius ani-
mus clavo Cupidinis, qui nunquam
alienos thalamos conturbauit, tibi
dissimilis qui tuam abdicasti, vt con-
cubinis te dātes, è quibus vernæ tibi
nascerentur, quos inter insimos è plebe
ideò constituas, vt sint supra Reges &

*in 6. Conf. Imperatores. Nam postquam istud
Honoriū. Claudiani attulisti.*

*O quantum populo secreti Numinis adlit
Imperij presens species, quantumque re-
pensit*

*Majestas alterna vicem, cū Regis
Circi*

*Connexum gradibus veneratur purpura
vulgaris*

Conſenſuq; rāue sublatuſ in ethera vallis,

Plebis adorate reboat fragor.

Subiungis. Qua adoratione, quid aliud Pag. 59. in
Imperatores Romani, nisi uniuersam plebem, defens. pro
etiam post legem Regiam, suos dominos esse populi. Aus-
fatebantur. O belli Imperatorum do glicano.

mini, sertores, sutores, macellarij,
forticarij, sandapilatiij, inter quos ver-
nas clivum tuos collocabis o Miltoni,
quos Reges salutent. Melius & ex-
pressius alius Poëta, qui de Rege, sic
loquitur.

majestate serena

*Summittens vultum, populum sine voce
salutat.*

Solent enim Principes, maximè
Christiani, resalutare salutantes, &
corporis inclinatione, vel nutu, ostendere
gratam se habete plebis salutatio-
nem: putantque aliqui qui titulum Setcui,
ideo Imperatori delatum, quod sereno
vultu populum resalutaret. Memini &
me legisse in manuscripto pro

Plebis adorate reboat fragor.

Plebis adorans reboat fragor.

Similiter in eodem codice, pro *Consen-
sus*; legiuit *Concessusque*. Sed nihil ad
rem. istud ad alteram correctionem.
breuem fragorem futurum si unus Im-
perator plebem salutaret. & ibi inde-
cens verbum reboat fragor. quod melius

de populo intelligi potest, nā magnus est, & tumultuosus, & inconcinis plebis clamor Imperatorem adorantis, fausta precantis, & latris acclamationibus Honorium vietorem & reducem excipientis, neque dubium ulli est, inconcinas has plebis voces, à circumiectis cauis montibus repercussas, similem mugitui sonum expressisse, quia è diuersis locis reddebat, yni autem homini.

Respondent colles, caueque ad flumina ripe.

Non mugitum dant Nec Imperator per hanc rupium ripatumque repercussionem, dominū suum populum agnoscit, sed populus per voces repercussas, & veluti rebeantes, Imperatorem dominum suum. Plinius passim in epistolis suis Trajanum optimum Imperatorem, Dominum vocat, dominum reum, dominum Mundi. Dissimilator Tiberius paulò ciuilis apud Dionem, setuorum se dominum dicebat, Imperatorem militum, aliorum Principem. Ammianus de Iuliano loquens Etiam Saracenorū Regū, gentibus supplices nixi, tanquam Mundi, nationumque suarum dominum, adorauerunt. Imagines ipse Imperatorum, à Regi-

bus adoratæ. Dio. Suggestus excitatus
est, & in eo imagines Neronis posita, & Ti-
ridates accessit ad eas, & adorauit. Ordines
ciuitatum admissi, ante Imperatoris pedes
sternebantur. Euge & fuga plebem ne
Honoriis prostratam & adorantem
pedibus calceret. Sed quid ad te tuosque
Miltoni, qui nullum dominum agnos-
citis, si imperauerit Rex & dominus
erit, siue plebs; utriusque defensionem
& potestatem, si tui memineris, dam-
nabis. Quod si plebs regnauerit & ty-
rannice agat, quis plebem occidet;
quod si plebs non regnet, neque supra
Regem sit, si eum occiderit, merito &
iustè fecerit, quia domina plebs, sibi
subditum extinxerit. Quid de Impe-
ratoribus sit, qui sub se & principes
alios & Reges habent. Gilimer Rex
cum venisset ad tribunal Iustiniani,
exuta purpura, pronus, & procumbens
eum adorauit. Avares apud Cotip-
pum.

Verum ut contratio patuerunt omnia
velo.

Ter gaza suscepit Auar, ter poplite
flexo

Primus adorauit terreq; affixus adhescit.

Hunc Aures ait, simili terrore sequuti,

In facies cecidere sisas, stratosque tapetas;

Procopii lib.
2. Vandal.

lib. 3.

Fronte terunt, longisque implet spatiofa
capillis

Atria, & Augustam membris immani-
bus aulam.

Hoc ipsi Senatores, nec tum plebs,
faciebant.

Senatus

Creuerat, orabat dominos, & ipoplite
flexo

Plurima diuinis supplex dabat oscula
plantis.

Imperatores igitur externos Reges
Principesque se adorantes ad oscula
manuum, Senatum ad oscula pedom;
ad quæ oscula tua plebs, quæ supta Re-
ges est, admittetur? tu diuinabis, na-
tus enim homo es, nihil enim mihi
tale odorari licet, qui apiculæ in moræ
solos flores tango, & tactos colligo.
Neque tantum Rex adorabitur sed &
ipsius purpura Notus titulus in No-
titia. *De adoratione purpure.* Et apud
Anglos cubiculum nuper erat, quod
Camera presentie, dicebatur, in qua se-
des Regis Cælo aureo tecta, quod ne-
mini ingredi fas erat, nisi detecto ca-
pite & genu incurvato. Idem obser-
vatur in Gallia. Conon praefectus
classis Persarum aduersus Lacedemo-
nios, à conspectu & colloquio Regis

Artaxerxis prohibitus est, quod eum
mote Periatum adorare noller. Ipsi
potentissimi Periatum Regis legati
Honorum adorauerunt.

*Telinguus varie Gentes, missaque rogan-
tum* *Claudianus.*

*Fædera, Persarum proceres, cum patre
sedentem*

*Hac quondam videre domo; positaque
thiara*

Summisere genu.

*Nihil rata populo suo: neq; ab aliis
Genibus Rex Carolus expertus.*

cum se melioribus addens

Exemplis, ciuem gereret terrore remoto.

Altornos cum plebeios, dilectaq; passus

Iuris patriciasq; domos priuatasq; passim

Visere deposito dignatus limina fastu.

Sed non haic, quod aliis solet euenire.

*Plubius hinc excreuit amor, cum moribus
equis*

Cluaret populo regale modestia culmen.

*Contra ex nimia modestia, Carolus
Rex in contemptum populi sui venit, è
quo audacia rebeiland, subditis non
considerantibus, quid tanti Principis
virtutibus deberent, & quam beati
viuerent sub illius vigilautia acquies-
centes. Fingenti milti Principem quem
maxime Regia potestas & majestas*

deceret, nunquam succurrat concipere
 similem huic quem ipsi occidistis, cuius
 virtutes nullo vitio laederentur. Pati-
 entiam eius & constantiam per totum
 decennium plena aduersa exercue-
 runt, fregerunt nunquam, quia Deum
 posuerat refugium in aduentisibus
 suis. Urbe fugatus, Tamesi super suas
 ripas eucto, intempesta nocte, trepi-
 dantibus nautis VVindsoram tenuit,
 ipse nihil metuens, & cum fugeret,
 etiam dignus timeri. Valedicentivxo-
 ri, quam vocè amabat, & solum eum,
 inter tot mortis minas, ipso sic iubente,
 relinquenti, ut Batauos pereret, non
 verbum, non lacrymam dedit, major
 quippe dolor erat, quam ut lacrymis,
 ut verbis exprimi posset. Eadem con-
 stantia Hothamoru repulsam sustinuit,
 clausis ei Hullæ urbis portis cuius præ-
 fecturam ab ipso Rege habebat. Tunc
 seditionis inualentibus, necessitas ei im-
 posita fuit, ut è duobus extremis alte-
 rum eligeret, aut subditorum sanguine
 vleisci rebellionem resistendo, aut
 mortem pati sese dedendo. Iam satis
 per arumnas perpessas famæ ad gloriā
 quæsitus, quid si aliis cladem intulis-
 set, minori infamia victurum, quam
 moriturum? Inter has moras, crebris

literis pacem petiit à Parlamento, quod
iratus ea summissione, per furiatos
milites, arcis, nauesque Regias occu-
pauit, Regiamq; militiam in suas partes
traxit. Exarmato terra marique Rege,
sola illi innocentia restabat, & sui sa-
craij penetrare, quo s̄epe inclusos,
crebris ad Deum precibus pacem ora-
bat. Cuius pretextu, hostes eius om-
nibus Regni viribus occupatis, Regia
authoritas in spiritualibus & tempora-
libus tentata, missis ad eum qui condi-
tiones pacis adferrent, de quibus nos
ante diximus, quæ nisi concederentur,
nulla Regi salus, quas si acciperet, nulla
authoritas reliqua; Parliamentum, om-
nem potestatem Regiam sibi tribuebat.
In iis nihil ad correctionem morum, le-
gum, & indicitorum, nihil ad Reip. sa-
lutem, & Dei gloriam, sed ideo omnia
absurdis & iniuria sparsa, ut recusanti
Regi mors daretur, nam consentire
eum iam tunc oportebat, aut mori, sed
et quis & pius Rex, extrema quæque
subire maluit, quam se, aut Rempub.
relinquere. Quantus concentus om-
nium laudum & gloriæ huic contigit,
ut nihil Parliamenti leuertate, autho-
ritati & Majestati suæ detrahi vellet,
etiam cum non posset, suæque vitæ

periculo cogi mallebat, quām patriæ
damno in mutationē Rēp. contentire.
Obstinatum quippe illi erat, suscep̄tum
Imperium ad extēnum vñq̄ spiritum
seruare, nec aliis nisi suis hæredibus
illud tradere. Frustra motus ille Parla-
mentarius, & Caſtrensis furor, nulla
vis, nullus terror constantem a ratione
& moderatione dimouere potuit. In
aduersis indicatui qui plurimū virtute
valet, solāque per tempeſtates naua-
rū peritia dignoscitur. Verum cūm in
hoc ſtātu Rex eſſet, vt conditions a
ſubditis ſuis ob'atas, nec tutō recuſare,
nec accipere poſſet, ſuſcurrit illi quod
in Galia tentalet, arbitrium ſe ſponte
ſua geiēti inter Ludouicū XIII. Galliæ
Regem, & ſubditos eius rebelles, hoc
piætextu, quod iij qui rebellabant, re-
ceptam iam in Anglia Reformatam
Religionem ſequentur. Cūm tunc
non de Religione, ſed de rebellione
ageretur. Nec ſi Religionis cauſa fuſ-
ſet, ius vñlū arbitrii inter Galliæ Re-
gem & ſubditos eius Reformatos, quo-
cunque titulo Rex Angliæ habebat.
Ob id ſubditis ſuis rebellantibus, atque
iis potiſſimum Caluiniſtas, vindictam
Dei poſtauit iñſe, quod alienos ſubdi-
tos eoque Caluiniſtas, in Galliæ Regē

armis iuare conatus suisset. Conditionibus etiā pacis Gallię Regi oblatis, quae & quae iniquae erant, iis, quae illi à Parlamento suo oblatae fuerant. Deo illi hanc retributionem faciente, secundum hanc legem. *Quod tibi fieri non vis, alteri ne feceris.* Nequae enim prof-
 perum illi fuit, quod indicere Gallis set, erat.
 leges tentauerit, Rupellanisque auxiliari, amissa tota cum exercitu classe, sed & hoc iniquius, quod rejectionem conditionum a Parliamentariis oblatarum, sequutum sit ciuale bellum, depo-
 sitio Regis, capitisque truncatio. In quibus, quam generosè se Rex gesserit, paucis expediam. Angli leoninas illas pacis conditiones cum rejectas à Rege retciuisserunt, Scotos in partes suas vo-
 cauerunt: communibꝫque viribus & votis bellum incepserunt. Conformatio Religionis quarebatur in utroque Re-
 gno, Ecclesiasticis pulsis. Nouum istud, armis Religionem animis hominum inculcare uelle, cum pace id fieri soleat, non per milites in campo armatos, sed per doctos & pios viros in Synodo li-
 berte congregatos. Scotti per legatos minis intentatis sollicitauerunt Regem, ut illis ipsis faueret, qui ē Regnis An-
 gliaꝫ & Scotiaꝫ Presbiteratum omnem

cum ceremoniis elimitatum volebant,
 ne amplius Religionum ministros ho-
 nor publicus paiceret, quorum copias
 rebellis quisque sibi vindicabat, quasi
 seruit̄ Deo, qui sacrificium, qui Re-
 gicidium faciebant. Hęc apud surdas
 aures decantata, fœderi inter Anglos
 & Scotos viam aperuit, quod *Conveni-
 entem* vocauerunt, ad quod volentes
 nolentesque coegerunt, Religionis re-
 formandæ prætextu, cūm eo fœdere,
 nihil aliud quereretur, quam spoliatio
 honorum Ecclesie & Ecclesiasticorum,
 quos REX maximè saluos volebat, vītę
 sive Regniq; dispendio. Inde calum-
 na illa, de quibus supra, in populum
 contra Regem vulgarę, hæreticū cum,
 & Papistam, cum duo illa simul in uno
 homine esse non possint. Populi op-
 pressorem & tytanum. Hęc præcipue
 fædationis faces, quibus tota mox An-
 glia conflagravit, sub specie libertatis
 occupandæ post cæsum tytanum, hoc
 est Rēgē: qui inter hęc positus, Deum
 rogabat, ut hostes suos fineret, rēcipi-
 esce & meliora consilia sequi. Sed fru-
 stra: nullus iis pudor, ad sceleratoria
 transire, crescebat incendium, Liturgia
 abolita in qua pro salute Regis & Re-
 giae familię preces erant, alięque pro

pace,

pace, quam seditiosi nolebant, qui loco
precum, vota pro interitu Regis, libe-
torū eius, & Ecclesiasticorum ejectione,
cum execrationibus horrendis nuncu-
pabant apud Deum, malorum licet
vindicem, honorū protectorem. Tan-
dem diu ambiguo marte pugnatum,
nunquam victoriis suis Rex vitus elati-
or, nunquam aliorum depresso:
et quanquam in prosperis & aduersis.
Hæsit tamē aliquanto post Nastreieasē
prælium debellatus, ad quos cōfugeret
dubius, vndique enim infensissimi ho-
stes, placuit tandem illi ad Scotos con-
fugere, qui, quod horrendum simul &
scelestissimum est, Regem vltro se de-
dentem, CC. M. libtarum Sterlinarum
Anglis, pretium appreziati, vendiderū,
pro quo, paulo ante morituros se iura-
uerant. In iis augustiis Rex corde vo-
ciferabatur, ideo mihi Deus uxorem, liberos,
amicos famulos exercitus, libertatem abstulit,
ut totus illius esset, qui totus est in omnibus.
Si licet in potestate hostium corpus, anima
semper mea Dei erit. inter infelices Principes
numerabor, inter impios & sacrilegos nunquā.
Cetera precum eius in carcere & solitari-
dine Holmbyana fusarum, in Icone
eius, cum meditationibus piis & min-
datis ad VValix Principem, post sen-

H

tentiam mortis in eum latam, specialiter extant: Quæ ita se habent, ut nemo legendo temperare à lacrymis possit, & non execrari sceleratos illos particidas, qui sub nomine Iustitiae supremæ, factiosi scilicet CL. eum morti addixerunt, præsidente iudicio huic Bradlauno pertulanti viro, procuratoris vices agente, Cooko homine ad mendicitatem vñq' regno: frustra reclamautibus Præsbitarianis Londinensisibus, proceribus aliquot, Scotis, Ordinibus Belgij Fœderatis, qui fidem publicam priuatumque violati, contraleges diuinæ & ciuiles, immo contra Remp. eos facturos, si se

l. 18. §. vit. cruore Regio commacularent. legatos de arbitris l. apud Romanos ius vitæ & necis in milites habuisse, milites in legatos nunc fuisse. vñdī. l. minor. et l. minorib. quam, nec legatos ipsos sive Consulatres sive Pictorij essent, in digniores vilum ius habuisse, de quibus solus Imperator aut Senatus cognoscebat. Sed præualebat oligarchica factio, opus esse clamitās, vnius sanguine Regnum piari, sputa damnato ingerunt, scomata, & ludibria, quæ Rex spernendo elusit. Inter pacis otia Meditationum sive Soliloquiorū volunē Rex scripsit, admirabili facundia. Nullus vñquam Regum majore tum suorum, cum ex-

terorum luctu terras reliquit, Iobo, Dauidi, Salomeni patientia, pietate & iustitia comparatus. Cui nihil obnici potest, praterquam nimia in hostes lenitas & verecundia mixtus candor a fastu alienus, ideoque inimicorum astubus patens, magnum viuendi, magnum moriendi exemplum. Sic agno lupus cautam iniustam attulit, quod turbaret aquam supra bibentis se in fluvio.

Hec propter illos scripta est historia

Phedr. fab.

Qui fictu causi innocentis opprimunt

1.

Istud addo, mox finio, non potuisse Regem illegitimos iudices agnoscere, iam enim non erat Parliamentū verum, sed suppositum, vel ut ipsi etiam Parliamentarij vocant, Reiparliamentarium. Utinam & cetera, velut in scena fictitia & represe ratiua fuisse, & figura Regis, pro ipso Rege laruato carnifici tradita. Certum est, in Anglia Senatorēs Superioris Senaculi non ab alio quam Rege nominari, Senatorēs vero Inferioris Senaculi a Comitibus, communibus, & viribus, ut aiunt, ut in conuocatione Comitiorum suffragia tetant. Absurdum inde, nominatos a quinq[ue] aut exeditiosis, qui ob id Cromuello placebant, iudices legitimos velle astruere, qui ab aliis delegati verum

H 2

*l. i. C. ad l.
Iul. de am-
bitu.*

*Cuiac. in
lib. 1 quest.
Papin. qu.
6.*

*extat defensio
Regis paulo
ante senten-*

Parlamentum reprezentantes, legitimi iudices essent, ut auctoris Miltoni. Sex è vero Parlamento non ejectos scio, quod factiosi placereunt, sed isti licet delegati à Rege, cuius solius beneficio, non suo iure iurisdictionem & supremam potestatem habebant, iudicare in hac causa non poterant, cæteris numero & auctoritate præalentibus, Curia pulsis, cum satis iudicando non essent. Et si supremam iudicariam auctoritatem habuissent, alios subdelegare & sibi associare non poterant. Cum Magistratus à solo Principe crecentur, nec possint mandatam iurisdictionem ad alios transferre: propterea enim nihil habent, sed eius qui mandauit, iurisdictione utuntur, Imperio vero apud mandantem retento. Unde qui sedent iudices ab aliquo denominati, de domino suo iudicare non possunt, nemo enim principum aedem delitare putatur, ut caput suum iudicibus à se deputatis credere velit. Præterea cum nullus sedere debeat iudex in sua causa populus de crimine tyrannidis, quo Rex insimulabatur cognoscere non potuit, quia tyrannis in populum exercetur. Adde quod populus Anglicus de causa nobilium iudicare non potest, & tamen,

ut vult Miltonius, ab eo Rex dam-
natus. Accedit, quod iij subdelegati & oblata ab
Repræsentatiui iudices omnes, inde-
pendentium sectæ erant, qui superiorē sed reiectā
nullum agnoscunt, quoru causa etiam theatro tra-
erat, ne Rex esset, nec successor Regi, gico Londini
vnde post rema sentētia edixerunt; Ne celebrato
quis Carolū II. Principē Vallie Regem pag. 174.
diceret, ne quis Deum pro salute eius, vel ubi & aliae
Ducis Eboracensis precaretur. utrūque nec pro rege ra-
vocatum in ius, nec auditum. Hinc nōnes.

Monachiam abrogant & superius Se-
naculum, popularem in statum omnia
mutantes, commune ciuitatis Londinē-
sis Concilium exturbant, factionique
sue addictis hominibus implet, Ha-
miltoniæ & Hollandiæ Comites, baro-
nēmq, Capellum eodem Bradshauno
præside, securi mulctant, Regios omnes
bonis exuūt, carcetibus intrudūt, Reip.
nomen populo, potestatem supremam
ad XL. viros deserunt: inter quos Brad-
shaonus, cui duo millia libratum Sterli-
narum annuatim concedunt, in Regi-
cidij mercedē. Senatores aliquot olim
exclusos ea conditione admittunt, si
quod in Regē Regiisq patratum erat,
comprobauerint, improbantes cædunt,
spoliisq Regiis & Ecclesiasticorū non-
dum satiati, tributis nouis plebem ve-

xant, & sub libertatis imagine intole-
rable seruitutis iugum cunctis impo-
nunt, quod vix venturum sæculum ex-
cussent.

Phedr. fab.

5.

*hoc à Refor-
matis factū
dicto Milto.*

pag. 3.

*In Principatu commutando, sepius
Nil preter domini nomē mutant pauperes,
Colligemus iam spartia, & Miltonio
concedamus omnia illa quæ in Regem
mortuum inuenit, vera esse quamvis
mendacissimæ, nullis testibus, nullis
scriptis, nulla auctoritate nullis paribus
exemplis cōprobata: nisi Mariæ Scoriæ
Reginæ, Caroli auiæ, quæ calumnia
oncrata, Elisabethæ cograta iussu
mortem oppetiit de qua sic Guillelmus
Barclaius hb. 1 conti. Monachomachos
c. 4. *Eximis tum animi tum corporis
dotibus ornata sennina, tamen maleolorum
bominum, virtuti sue simu^l & i^{nt} e infidiantur
tum calumnias & vituperatione effugere non
potuit, quin si sⁱ stante ac criminationibus af-
ficta, & prostrata innocētia, primum Regno,
deinde vita cederet inimicis. Idem nepo
eius Carolo accidit, contra quem ista
proposita, ob quæ neci datus. Carolus I.
tribut^a fuit d^{icitu}s suis imposuit, hoc & ipsum
faciunt qui Regnum eius occupauerū^r
est. Regiè, hoc est, suo iure fecit. Pre-
sidis arces atq; oppida sua firmavit & prudē-
ter. Ceremonias auxit, libellum Communiq;**

precum comprobauit, distribuit? piè Hibernorum delectus habuit, exercitum in Parlamentum parauit, ne imparatus, & armis petitus, periret? sapienter. In Hiberniam pacem reduxit? paternè. Vxorim suam dilexit? maritaliter. Ea, prole sua, familia, armis, classe, oppidis, auctoritate Regia, libertate, vita denique spoliatus, sine muimute, sine querela: Christianè. At Parlamentatij Independentes præter consuetudinē & leges tributa Regi negauerunt: factum male. Vibe, mox Anglia, Regem, Reginamq; & sobolem Regiam expulserunt? crudeliter, bello suscepto, victimum Regem careeribus incluserunt: barbarè. Ab incompetentibus iudicibus damnatum, ultimo suppicio affecerunt: iniuste. Familiam eius avitis Regnis paternisq; bonis excluserunt, vetaueruntq; ne quis pro salute eius Deum precatetur? prophanè. Et hoc omne factum laudat Miltonius? diabolice. Ve tibi quis viam Caimingressus es, & deceptus mercede, qua deceptus est Baiaeam, in contradictione Core peribus. Philostratus interrogauit aliquando Ælianum sophistam scriptorem, quidnam esset sub incude, elaborauimus, inquit, Ginnidis, is tyran Rhodigin. nidis insimulatus fuerat, accusationem lect. antiq. Cui Philostratus, admira ret impensius lib. 21 c. 32

si viuentem aceusasses, nam tyrannum superstitem lacestere genetosi est, fato fundatum, inhumanum. Cum mortuis enim non nisi laruę luctari debet. Quid enim crudelius, quam post Letha po- cula, Elysii e campis retrahere cum ad momentarię vitę officium, ut iterum cadat scriptoris iudicio, qui inimicorū sententia nuper perit. Desine Miltoni, desine, & Regem tuum in suam quietē permitte, cui uicem oblatrauit Cerberus, nec Furiae oceuulsauerunt, nec Styx fuit gtauis, nec tristis Pluto, nec tristius Caron. In morte si quod fuit crimen, illud omne cum pœna extinctum est. Quid mordes mortuos, nihil temors tuos; & in eos conuicia congeris, annos hoc est eos iterum occidere & iugulare.

Putabat rex se post mortem securum fore,

Ecce alie plaze congeriuntur mortuo.

Sæuius nihil est, quam rescindere velle decreta fatorum, ipsa Numinis manu sancta, & mortuum iterum vocare in iudicium, cuius cum umbradis luctatus Miltonius, Andabatatum more, exco impetu digladiatur, Furiis vtricibus agitantibus miserum, qui nunc in Hibernia V. C. M. Anglorum easce truci-

*I.3. C. si tens
vel accus.
mort. sit.
pros. mortui
non moriet.
mortuus non
coniurandi.
mortuos rur
sus occidere*

*Erasm.
Phedr. lib.
3. fab. ult.*

dat, ubi ne quidem tot muscas per Autumnum. Nunc calamum aptat Regi, ut quas nolit scripsiisse literas, coactus exaret, eam cædem iubens, aut auxilia à Danis poscens. Nunc securim in ipsius Regis caput expedire, Centumuirali calonum peronatorū, & caligatorum iudicio damnati. Mox in theatrum introducit Anglicanam Ecclesiam plus solito pompaticam, cultu scilicet & ceremoniis auctam. Dein remissa cothurni leuitate, tentatas ad libidinem à Rege mulieres socco assignat. Aut lupum & lupam somniat, productos è fabula, pueris dormire nolentibus ficticium terricalamentum. Sæpe etiam cruentare inéminit, quæ fauete Lucina, uno partu centum Iacobæos enixa est. Credi terim illum Lycantropia labore qui Salmasum uxoremq; eius castissimam in lupum & lvpam versos imaginatur, aliaque noctium occulifacula, & delitamenta vacui cerebri, è cuius scripto si criminaciones, columnias, maledicta, & mendacia sustuleris, nihil reliqui erit. Quæ tamen omnia, ne vera putarentur, affaciim retudi, etiam, quod non necesse fuit, confessus; à maledictis mortuum tritus sum, cuius causa cum Deo & ceteris Principibus communis,

ita per me defensa est, ut iniqui etiam
iudicij susceptum à Miltonio patroci-
nium funditus sustulerim.

*Nemo unquam impune ma-
ledixit Regibus.*

FINIS.

